

አሳታሚ - ማኅበረ በኩር
 ዋና አዘጋጅ - መሠረት ስብሐት ለአብ
 ም/ዋና አዘጋጅ - መላኩ ዳኚ

አድራሻ
 የስ. ቁ. 51 68 20
 የመ.ሣ.ቁ. 70422
 አዲስ አበባ

ማ

ወ

ጨ

አርአስት

ገጽ

1. ግብረ ግብረ

2

2. ርዕሰ አንቀጽ

3

3. የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት.

4

4. ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ጠቅላላ ዕውቀት

6

5. ክርስትና በኢትዮጵያ

8

6. የጋብቻ ቅንጅት

12

7. የመዳን ትምህርት

16

8. መሠረተ እምነት

17

9. ጥውውት

20

10. ጸሎት

22

ርዕስ አንቀጽ

ሰላማችን ክርስቶስ ነው

ዓለም ዛሬ በተፈጥሮና ሰው-ሠራሽ አደጋዎች ምክንያት በታላቅ ሥጋት ላይ ወድቃ ትሸበራለች። ድርቅና በረሃማነት የዓለምን ሕዝብ ለረሃብና ለበሽታ አጋልጦታል። ከዓለም ሕዝብ ከፊሉ ያህል በጎርፍ በረሃብ፣ በበሽታ፣ በመሬት መንቀጥቀጥና በዐውሎ ንፋስ ሕይወቱንና ንብረቱን አያጣ ነው።

ይህም ብቻ አይደለም፤ አንዱ መንግሥት ከሌላው በፖለቲካ፣ በድንበር እየተናቂረ፣ በንግድ ውድድር እየተጎናተለ፣ ጉልበተኛው መንግሥት ደካማውን እያጠቃ ነው። እንዲያውም የአንዳንድ አገር ሕዝብ እርስ-በርስ በጦርነት ሲተላለቅ ይታያል። ስለዚህም ነው «ሰላም! ሰላም!» የሚል ድምፅ በዓለማችን ዙሪያ በከፍተኛ ሁኔታ የሚሰተጋባው።

የርግቧ ሥዕል ከነወይራ ቀንበጧ በየጋዜጣው፣ በየመጽሔቱና በየቅስቱ በሰፊው ተሥላ ትታያለች። የተባበሩት መንግሥታት መልእክተኞችም በየቦታው በአስታራቂነት ይሯሯጣሉ። ይህ በዚህና በዚያ የሚሰማው ጩኸት፣ የሚደረገው ራጫና ግርግር የተከሠተውን ውጥረት በመጠኑ ለማርገብ እንጂ እውነተኛውን መሠረታዊ ሰላም ለማስፈን አልገኘም። እውነተኛው ሰላምስ? መቼ፣ እንዴት ይገኝ ይሆን? የእግዚአብሔር ቃል ለዚህ ሥልስ አለው።

«እርሱ ሰላማችን ነውና፣ ሁለቱን ያዋሃደ፣ በአዋጅ የተነገሩትንም የትእዛዛትን ሕግ ሽሮ በመካከል ያለውን የጥል ግድግዳን በሥጋው ያፈረሰ፣ ይህም ከሁለታቸው አንድን አዲስን ሰው በራሱ ይፈጥር ዘንድ፤ ሰላምንም ያደርግ ዘንድ፤ ጥልንም በመስቀሉ ገድሎ በእርሱ ሁለታቸውን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቅ ዘንድ ነው። መጥቶም ርቃችሁ ለነበራችሁ ለእናንተ ሰላምን፤ ቀርበው ለነበሩትም ሰላምን የምሥራች ብሎ ሰበከ። በእርሱም ሥራ በአንድ መንፈስ ወደ አብ መግባት አለንና።» ይላል። (ኤፌ. 2፡14-17።)

ሰው ራሱን መሰሉቹን ተፈጥሮንም ጭምር መጥላቱና መጉዳቱ፤ እንዲሁም በመሰሉቹና በተፈጥሮ፣ በራሱም ጭምር መጉዳቱ ከእግዚአብሔር ጋር የመጣላቱ ውጤት ነው። አሁንም ከእግዚአብሔር ጋር እንድንሰማማና ሰላም እንዲኖረን ኢየሱስም ይመክረናል። (ኢዮብ 22፡21-30።)

ስለዚህም ሰው ሁሉ እግዚአብሔር ባዘጋጀለት የዕርቅ መንገድ ከእምላኩ ጋር ለመታረቅ ሥምረት (እሺ ባይነት) ቢኖረው «ሰላም በምድር» ይሆን ነበር።

አሁንም ነገም «ሰላም በምድር ለሰውም በጎ ፈቃድ።»

መግቢያ! ይህ ምዕራፍ የምዕራፍ አንድ ማሟያ ነው። ምዕራፍ አንድ እግዚአብሔር ዓለምን እንዴትና ለምን እንደ ፈጠረ ሲገልጥ ታላቅነቱንና በላይነቱን ያሳያል።

ምዕራፍ ሁለትም እግዚአብሔር ለሰው አስፈላጊውን ሁሉ እንዳዘጋጀ ሲገልጥ ሰው በዓለም መኖር እንዴት እንደሚገባው ያሳያል። ምዕራፍ አንድ «እግዚአብሔር» ሲል በምዕራፍ ሁለት ብዙ ጊዜ «እግዚአብሔር አምላክ» ይላል፤ ይህም ፈጣሪያችን ለሰው ያለውን ፍቅርና ጠባቂነት ያመለክታል (ያተኩራል)። (ስለ እግዚአብሔር ስሞች «የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት» የተባለውን መጽሐፍ ተመልከት)።

ምዕራፍ ሁለትን ስታነብ የሚከተሉት ማስታወሻዎች ሊረዱህ ይችላሉ፡-

ቁ. 1 ሠራዊታቸውም፤ ጠቅላላው ፍጥረትን ወይም ከዋክብትን ወይም መላእክትን ሊያመለክት ይችላል።

ቁ. 3 ቀደሰውም፤ ሰው በእግዚአብሔር መልክ ስለ ተፈጠረ አርአያውን መከተል ይገባዋል (ዘጸአት 20፡8-11)።

ቁ. 7 በአፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስን እፍ አለበት! ይህ ቁጥር 1፡27ን ያብራራል፤ በፊት ከተፈጠሩት ሕያዋን ሁሉ ሰውን የሚለይ እግዚአብሔር ራሱ ከራሱ ሕይወትን በመስጠት ነውና ሰው ሕያው ነፍስ ሆነ። እንግዲህ የሰው ነፍስ ከእንስሳት ነፍስ እጅግ የተለየ ነው።

ቁ. 9 የሕይወት ዛፍ፤ መልካምና ከፋን የሚያስታውቀው ዛፍ፤ እነዚህ ሁለት ዛፎች በገንት እምብርት ላይ በመተከላቸው ዋናው የሰው ክብር ከእግዚአብሔር ጋር መገናኘቱ መሆኑን ያሳያሉ፤ ምልክቶች እንጂ ምስጢራዊ ኃይል አልነበራቸውም። የሕይወት ዛፍ ሞት ሊገኝበት የማይችለውን (የማይቻለውን) ኑሮ ሲያመለክት (3፡22)፤ ሁለተኛው ዛፍ ሰው ለእግዚአብሔር ያለውን ፍቅርና መታዘዝ (ወይም አለመታዘዝ) ይገልጥ ነበር። የትኩሳት መለኪያ የሰውን ሁኔታ እንደሚያሳይ ሁሉ ይህም ዛፍ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ግንኙነት ምን ዓይነት መልክ እንደ ነበረው ያሳያል። ሰው ቢበላ ወይም ባይበላ በመልካምና በከፋ መካከል ያለውን ልዩነት ወደ ማወቅ በበረከት ሁኔታ ወይም በፍርድ ሁኔታ ይደርስ ነበር።

ቁ. 15 እግዚአብሔር ባዘጋጀው ስፍራ መሥራት ትልቅ ዕድል ነው።

ቁ. 20 አዳም ስም አወጣላቸው፤ በዚህ ተግባሩም እግዚአብሔር የሰጠውን ሥልጣን አረጋግጧል (1፡28)።

ቁ. 24 ስለዚህ ሰው ... ይተዋል፤ አዳም ቤተ ሰብን በማቋቋምና ስም በመስጠት (23፤ 3፡20) መሪና ኃላፊ ነበረ።

አንድ ሥጋም ይሆናሉ! ሁለት አካላት ሆነው አንድነታቸው ምስጢር ነውና በዓላማ፤ በዕቅድ፤

በስሜት ... ወዘተ እንጂ በግብረ ሥጋ ብቻ አይወሰንም! ይህ አንቀጽ ልጆችን ስለ መውለድ እንኳን አይናገረም። አንድነታቸውም በእግዚአብሔር ዘንድ ያለውን አንድነት ሊያሳስብ ይችላል (1፡26-27፤ ኤፌሶን 5፡31-32)።

ጥያቄ!

1. እግዚአብሔር ለሰው ላዘጋጃቸው ለሚከተሉት መልካም ነገሮች ማስረጃዎች የሚገኙባቸውን የጥቅሶችን ቁጥሮች ጻፍ፡-

- የእረፍት ቀን _____
- ምቹ ቦታ _____
- አጥጋቢ መብል _____
- ተስማሚ ሥራ _____
- የሞራል ምርጫ _____
- ተገቢ ሥልጣን _____
- አስደሳች ጓደኛ _____

2. እነዚህ ነገሮች ስለ እግዚአብሔር ደግነት ምን ያስተምራሉ?

3. እንተ በእግዚአብሔር አምላል ሆነህ የእረፍትን ቀን እንዴት ማክበር ይገባሃል (2፡3)?

4. ሰው ለዓላማ የተፈጠረ መሆኑን ስታስተውል ዛሬ ለምታደርገው ሁሉ ምን ለውጥ ያመጣልሃል (15)?

5. የሁለቱ ዛፎች ዓላማው ምን ነበረ (9፡17)?

6. ከቁ. 18-25 ጋብቻን በተመለከተ ሀ)ስለ እግዚአብሔር፤ ለ) ስለ ወንድ፤ ሐ) ስለ ሴት ድርሻ (ሚና) ምን ትማራለህ?

ተጨማሪ ጥያቄዎች

7. ሁለቱ ዛፎች ከዛሬው ከቤተ ክርስቲያን ምሥጢራት (ከጥምቀትና ከቅዱስ ቁርባን) ጋር ምን ተመሳሳይነት ይታይባቸዋል (ሆሴዕ 6:71 ማቴዎስ 26:27 ተመልከት)?

8. ወንድና ሴት ለጋብቻ ራሳቸውን ሲያዘጋጁ ይህ አንቀጽ ምን መመሪያ ይሰጣቸዋል? ለ7ኛው ወይም ለ8ኛው ጥያቄ ከ60 ባለበለጡ ቃላት የተሻለውን መልስ ብትልክልን ሽልማት የምንሰጥና በሚቀጥለው ዕትም መልሱን የምናወጣ መሆኑን እንገልጻለን።

የትግል ምዕራፍ

ከመምህር አርጋው ወ/ዮሐንስ

በቀጭኑ መንገድ ሰዎች ባለበዙበት

መስክሉና እንቅፋት ባለበት

ጀምረህ እንደ ሆነ አቅንተህ መራመድ

ወደ ጓላ ሳትል ወደ ፊትህ ንጉድ።

ጉዞህን ጀምረህ ጥቂት አልፍ በትል

አለልህ እንቅፋት የሚጥር ለመጣል።

አለልህ ዕርግጫ አለልህ ኩርኩሙ

ሊጥልህ ይታገላል ሁሉም እንዳቅሙ።

እርሱን አለፍ ብለህ በሥቃይ እንዳለህ

እምነት እሚፈታ ተራራ ታያለህ።

ይህን ሁሉ አልፈህ መንገዱ ወለል ሲል

የመረረው ጉዞ ሲተካልህ በድል

ምዕራፉ ሲዘጋ ግፊውም ያከትማል።

ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ጠቅላላ እውቀት

ከሁሉን መርምር

ባንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥራዝ በብሉይ ኪዳን መጨረሻ ከገጽ 721 እስከ 1037 በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ጥራዞች የማይገኙ መጻሕፍት በመጨመራቸው ተጨንቀውና ግራ ተጋብተው ያውቃሉን? «ተጨማሪ (ዲዮትሮካኖኒካል) የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት» በሚል የክፍል መጠሪያ የተጨመሩት መጻሕፍት አሥራ ስምንት ናቸው።

በውሳኔ የተጨመሩት መጻሕፍት የሚገኙበት ጥራዝ ባንዳንድ ሰዎች ዘንድ እንደ ሙሉ መጽሐፍ ቅዱስ ሲቈጠር፤ እነርሱ የሌሉበት ጥራዝ ግን «ጉዶሎ መጽሐፍ ቅዱስ» ተብሎ ሲጠራ ተሰምቷል።

መጠሪያቸው እንደሚያስረዳው እነዚህ ተጨማሪ መጻሕፍት ቀደም ሲል ከቅዱሳት መጻሕፍት ቍጥር ውጪ እንዲሆኑና በአዋልድነት እንዲጠሩ ያደረጓቸው አያሌ ታዋቂ ምክንያቶች መኖራቸው ግልጽ ነው። ምክንያቶቹ ከአዋልድ መጻሕፍቱ ጋር ታትመው ቢሆን ኖሮ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎችን ባላደናገሩ ነበር።

የብሉይ ኪዳን መምህራን ስለ እያንዳንዱ ዲዮትሮካኖኒካል መጽሐፍ በማስረጃ የተደገፈ ማብራሪያ ይሰጡናል ብለን ተስፋ እናደርጋለን። እስከዚያው ድረስ ግን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የማይስማሙባቸውን ነጥቦች በመጠቁም እናቀርባለን።

ተረፈ ኤርምያስ

አምስት ምዕራፎች ለያዘው ለሰቂቃው ኤርምያስ ከስድስተኛ እስከ ዐሥራ አንደኛ ምዕራፍ ሆኖ ተዘጋጅቷል።

«ተረፈ» የሚለው ቃል ተርፈ፣ ተረፈ፣ ቀረ፣ ከተባለው የግእዝ ግስ እንደ ወጣ ከተቈጠረ ትራፊ፣ ፍርፋሪ፣ ጭላጭ፣ ቀረ፣ ቅሪታ ... ማለት ነው። ተረፈ ኤርምያስን ተረፈ ያሰኘው ከጥራዝ ስለ ተረፈ፤ ከሰቂቃው ኤርምያስ ጋር በሐሳብ ስላልተያያዘ፤ በኤርምያስ ስም ቢመዘገብም ማረጋገጫ ባለመገኘቱ፤ በእብራይስጥ ከተጻፈው ከሰቂቃው ኤርምያስ ጋር ተጽፎ ባለመተላለፉ፤ ወይም ሌላ ምክንያት ቢኖር መምህራን ጥያቄውን ይመልሱልናል።

ተረፈ ኤርምያስ ለሰቂቃው ኤርምያስ ከምዕራፍ 6 የሚጀምር ተቀጥላ ሆኖ ቢዘጋጅም እንደ አንድ መጽሐፍ ራሱን የቻለ «ርእስ» ተብሎታል። ኤርምያስ ለተማረኩት አይሁድ ወደ ባቢሎን የላከው መልእክት እንደሆነ ርእሱ ይገልጻል።

ኤርምያስ ወደ ባቢሎን ደብዳቤ ከጻፈ በጠላት አለመማረኩን በመግለጹ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር በተስማማ ነበር። ግን ምን ያደረጋል! በም.8፥21 ኤርምያስ ተማርኮ ወደ ባቢሎን ተወሰደ ይላል እንጂ።

ወደ መጽሐፉ ውስጥም ሲገባ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ተቃርኖ ያላቸው ወይም ግልጽ ያልሆኑ ነጥቦች አሉ።

1. በም.6፥1 «እስከ ሰባተኛ ትውልድ ድረስ በዚያ በባቢሎን ብዙ ዘመን ትኖሩ ዘንድ እግዚአብሔርን ስለ በደላችሁበት ጋጢአታችሁ ማርከው ወደ ባቢሎን ወሰዷችሁ» ይላል።

ባቢሎን የሚቆዩት ለሰባ ዓመት እንደሚሆን ኤርምያስ በግልጽ ተንብዮ ነበር። ኤር. 29፥10። አይሁድም ሰባው ዓመት የሚፈጸምበትን ጊዜ ይጠብቁ ነበር። ዳን. 9፥1፡2። 2 ዜና 36፥21።

ታዲያ ሰባት ትውልድ የሚለው ቃል እያንዳንዱን 10 ዓመት ያንድ ትውልድ ዘመን አድርጎ በመቀጠር ይሆን?

2. በም.8፥13። «ባርክና ኤርምያስም ወደ ቤተ መቅደስ ገቡ፤ የሚያገለግሉበትንም ዕቃ ሁሉ ጌታ እንዳዘዛቸው ለምድር ሰጧት፤ ምድርም ያን ጊዜ ተቀብላ ዋጠችው።» ብሏል።

በእግዚአብሔር ቤት የነበሩትን የወርቅ፣ የብር፣ የነሐስ ዕቃዎች ሁሉ ወራሪዎቹ የከለዳውያን ሠራዊት ወደ ባቢሎን እንደ ወሰዷቸው መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። 2 ነገ. 25፥13-17። ኤር. 52፥17-23።

3. በም.8፥18-20። «... ኤርምያስ የቤተ መቅደሱን መክፈቻ ይዞ ከከተማ ወደ ውጪ ወጣ። ...የቤተ መቅደሱን መክፈቻ ተቀበል ብሎ በፀሐይ ፊት ጣለው። ...እስከ ብዙ ዘመን ድረስ ጠብቀው አለው።» ይላል።

ከለዳውያን በውስጡ የነበሩትን የማገልገያ ዕቃዎች ከወሰዱ በኋላ ቤተ መቅደሱን አቃጠሉት እንጂ መቼ ተሰወረ? 2 ዜና 36፥17-19። እንደ ተባለው ዕቃዎቹና ቤተ መቅደሱ ለብዙ ዘመን ተሰውረው ቆይተው ቢሆን ኖሮ ምርኮኞቹ ከሰባ ዓመት በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም በተመለሱ ጊዜ ፡-

ሀ. የተማረኩትን ዕቃዎች ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም ማጓጓዝ ባላስፈለጋቸው ነበር። ዕዝራ 1፥7-11።

ለ. በቀድሞው ቤተ መቅደስ ፍራሽ ላይ አዲስ ቤተ መቅደስ በመሥራት አይደክሙም ነበር። ዕዝራ 3፥1-13። 6፥14-16።

የተረፈ ኤርምያስ ጸሐፊ ራዕዩ የሐንስን ያነበበ ደራሲ ነው የሚሰኝበት ምክንያት አለ። የሐንስ በራዕዩ (11፥19) «በሰማይ ያለው የእግዚአብሔር መቅደስ ተክፈተ፤ የኪዳኔም ታቦት ታየ።» በማለት በመንፈስ ሆኖ (ራእይ 1፥10) ያየውን በሥጋ ዓይን

የተመለከተው ከድንጋይና ከእንጨት የተሠራ ምድራዊ ሕንጻ ቤተ መቅደስ ስለመሰለው ለዚሁ ለራእይ ትርጓሜ ሁኔታዎችን ለማመቻቸት ያሰበ ይመስላል።

የሐንስ ያየው ያን ጊዜ በኤርምያስ ዘመን የተሰወረውን መቅደስ ነው ለማሰኘት የተጠበበ ሳይሆን አይቀርም።

4. በም. 8፥21 «ኤርምያስም ለወገኖቹ ሲያለቅስ እያዳፉ አወጡት። ከሕዝቡም ጋር እስከ ባቢሎን ወሰዱት።» የሚል ቃል ተጽፎአል።

ሳይማረኩ በይሁዳ የቀሩት አይሁድ ኤርምያስን አስገድደው ወደ ግብጽ ይዘውት ሸሹ እንጂ፡

ኤርምያስን ከለዳውያን አልማረኩትም ነበር። በፈለገበት ስፍራ እንዲኖር ወይም ወደ ፈለገበት ቦታ እንዲሔድ ነጻነት ሰጥተውት ነበር። ኤር. 40፥1-6፤ 43፥5-13።

5. በም. 8፥11-12። እግዚአብሔር ኤርምያስን ወደ ባቢሎን እስክትሔድ ድረስ ወደ ግብጽ ሔደህ ስታስተምር ኑር ሲል አዞት እንደነበረ ይናገራል።

ኤርምያስ ወደ ግብጽ እንዲሔድ በእግዚአብሔር ቢታዘዝም በክላዳውያን ወደ ባቢሎን ተወሰደ ለማለት ይሆን? (8፥21)።

በእግዚአብሔር ቃል በግልጽ እንደተነገረው ኤርምያስንና ባሮክን አስገድደው ወደ ግብጽ የሸሹት በባቢሎናውያን አገዛዝ ስር በይሁዳ አንኖርም፤ ወደ ግብጽ መሔድ ይሻለናል በማለት በእግዚአብሔር ትእዛዝ ላይ ያመፁ አይሁድ ነበሩ። ኤር. 42 እና 43።

6. በም. 8፥12 እና 10፥2 ባሮክ በኢየሩሳሌም በመቃብር ቤት ሆኖ የምርኮውን ዘመን እንዳሳለፈ ተጽፎአል። እንዲሁም፡

7. በም. 11፥1-24፤ ባሮክ ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ለኤርምያስ፣ ኤርምያስም ከባቢሎን ለባሮክ ደብዳቤ እንደጻፉ ይናገራል።

ይህ በተራ ቍ. 6 እና 7 የተገለጸው ሐሳብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ያለው ተቃርኖ በተራ ቍ. 4 እና 5 ተመዝግቧል።

8. በም. 11፥25-34። ባሮክ በደብዳቤ ባሳሰበው መሠረት ኤርምያስ ምርኮኞቹን አይሁድ ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም እያጓዘ ዮርዳኖስ ሲደርስ፤ ከአቤሜሌክና ከባሮክ ጋር ሆኖ ከባቢሎናውያን ጋር የተጋቡትን አይሁድ በመለየት ወደ ኢየሩሳሌም እትገቡም በማለት እንደ ከለከሏቸው፤ የተከለከሉት ሰዎችም ወደ ባቢሎን ቢመለሱ ባቢሎናውያን ደግሞ አንዴ ካገራችን ወጥታችኋልና አትመለሱም እንዳሏቸው፤ የተከለከሉት ሰዎችም ወደ ምድረ እስራኤል በመጓዝ አገር አቅንተው እንደኖሩ፤ አገሩንም «ሰማርያ» ሲሉ እንደሰየሙት ይናገራል።

ይህ የተረፈ ኤርምያስ ትረካ በመጽሐፍ ቅዱስ ሚዛን ሲመዘን ሚዛን የማይደፋ ሆኖአል። ለምን? ቢባል ፡-

ሀ. ምርኮኞቹ አይሁድ ከባቢሎን በእነ ኤርምያስ መሪነት ወጡ የተባለበት ዘመን 66ኛ ዓመተ ዊዋዊ ነው። ም. 11፥15። ስለሆነም ከባቢሎን እንዲወጡ የሚፈቅድ አዋጅ ገና አልታወጀም። ም. 11፥11። ዘሩባቤልና ጓደኞቹ ገና አልተነሡም። ም. 11፥35። በመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ እንደተመለከተው ሰባኛው የምርኮ ዓመት ሲፈጸም ከሜዶናዊ ዳርዮስ ቀጥሎ የነገሠው ፋርሳዊ ቂሮስ አይሁድ ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ፈቀደ። የመጀመሪያው ተጓዥ ቡድን መሪዎች እነዘሩባቤል እንደ ነበሩ ተመዝግቧል። ዕዝራ 1፥1-4። 2 ዜና 36፥21-23።

ለ. ሰማርያ ስለተመሰረተችበት ሁኔታ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረው ከተረፈ ኤርምያስ ትረካ በጣም የተለየ ነው። በዐሥሩ የእስራኤል ነገድ ላይ በቴርሣ ነግሦ የነበረ ዘንበሪ «ሳምር» ይባል ከነበረ ሰው መሬት

ገዛና በመሬቱ ላይ የሠራውን ከተማ «ሰማርያ» ሲል ሰየመው። 1 ነገ. 16፥23፤ 24። የዐሥሩ ነገድ እስራኤል መንግሥት በአሦር ንጉሥ በሰልሞናስር እስከፈረሰበት ጊዜ ድረስ ሰማርያ መናገሻ ከተማ ሆኖ ኖረ። 1 ነገ. 16፥29፤ 22፥51፤ 2 ነገ. 3፥1፤ 10፥36፤ 13፥1፤ 10። ... ለመጨረሻም 18፥9-12።

እንግዲህ ሰማርያ የተከተመበት ትክክለኛ ዘመን በተረፈ ኤርምያስ ከተጻፈው ዘመን የ385 ዓመት ያህል ቅድሚያ አለው።

9. በም. 11፥40 የመጀመሪያውን የምርኮኞች ቡድን እየመራ ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ የተባለው ኤርምያስ ኢየሩሳሌም ሲደርስ (በ66ኛው ዓመተ ምርኮ መሆኑ ነው) ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ ጸለየ ይላል።

ቤተ መቅደሱ ማ ከተቃጠለ 66 ዓመታት አልፈዋል። ኤር. 52፥12፤ 13።

የተተኪው ቤተ መቅደስ ሥራም የተጀመረው ከዚህ ጊዜ አምስት ዓመት ያህል ዘግይቶ ነው። ዕዝራ 3፥8-13። በ. 2 ገጽ 7።

ሙሉ ፖሊ ክሊኒክ

ከአብነት ሆቴል ወደ አዲስ ከተማ በሚወስደው መንገድ 300 ሜትር ያህል ከፍ ብሎ በስተግራ ይገኛል።

የዐይን ሕክምና

የጥርስ ሕክምና

ከአገገት በላይ ሕክምና

የሕፃናት ሕክምና

ጠቅላላ ሕክምና ይሰጣል

ዘወትር አኅድ የወንጌል ትምህርት ይሰጣል።

ክርስትና በኢትዮጵያ

ከነቅዕ ጥበብ

በኢትዮጵያ የእግዚአብሔር መንግሥት ታሪክ

በቀጥታ 2 የጮራ እትም እንደተገለጸው፡ የዕብራይስጡ ብሉይ ኪዳን «ኩሽ» ሲል ከካም ልጆች አንዱ የሆነው የኩሽ ነገድ በባለቤትነት ለሰፈሩበት የመሬት ክልልና ለነዋሪዎች ለራሳቸው የሰጠው ስም እንደሆነ እንብበናል። ብሉይ ኪዳንን ወደ ጽርእ የተረገውን ሊቃውንት ኩሽ የሚለውን ቃል «ጥቁር» የሚያሰኝ ትርጉም እንዲኖረው «ኢትዮጵያ» በሚለው ጽርአዊ ቃል መተርጎማቸውንም ተረድተናል። ሰባ (ሰባ) ሊቃውንት የነገደ ኩሽ ጥቅረት የመጣው በሚኖሩበት ምድረ በዳ ካለው የፀሐይ ሐረር መሆኑን ለመግለጽ ሲሉ ነዋሪዎቹን ብቻ ሳይሆን መኖሪያ አገራቸውን ጭምር ኢትዮጵያ ማለታቸው፤ እንዲሁም በዕብራይስጡ የምድረ በዳ ትርጉም ያለውን ቃል ኢትዮጵያ እያሉ ወደ ጽርእ መመለሳቸው ለቃሉ የነበራቸውን ፅንሰ ሐሳብ እንደሚያመለክት የተሰጠውን ግምገማ ተረድተናል።

ከዚህም በመነሣትና በማያያዝ ኢትዮጵያ፡ የዛሬይቱ ሱዳን (የቀድሞዬቱ ኑብያ) እና ግብጽ እርስ-በርስ የተገዛዙበት ጊዜ መኖሩን ከግምት በማስገባት፡-

አንደኛ ለስሙ በዋና ባለቤትነት የምትታወቀው የዛሬዬቱ ኢትዮጵያ፤

ሁለተኛ በዐረብኛ ጥቁር የማለትን ትርጉም የያዘችው ሱዳን (የቀድሞ ኑብያ-ኢትዮጵያ)

ሦስተኛ የኩሽ ወንድም የሚጽራይም አገር የሆነችው ምስር (ግብጽ)፤

በወልም ሆነ በየግል ኢትዮጵያ የሚለውን ስም ሲጠሩበት እንደነበረ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጥቂት ጥቅሶችን በየተሰማሚ ክፍሉ ማንበባችንን እናስታውሳለን።

ይህን ሐሳብ በአእምሮ እንደያዝን ሆነን በዛሬዬቱ ኢትዮጵያ ስለ ሰፈሩት ነገዶች ለታሪክ መዘከርነት ብቃት ያላቸው ማስረጃዎች ወደሚያመለክቱን ጥቃማዎች እናተኩራለን።

ወደ ኢትዮጵያ የገቡ ነገዶች

መቼም የኢትዮጵያ ቀደምት ነዋሪዎች ከነገደ ካም ኩሽያውያን እንደ ነበሩ ክርክር የማይቀርብበት ሐቅ ሆኗል። እንዲህ ባይሆንም ኖሮ በዕብራይስጡ ብሉይ ኪዳን «ኩሽ» የተባለው በጽርሑ ብሉይ ኪዳን «ኢትዮጵያ» ተሰኝቶ ባልተተረጎመና ስያሜው «ኢትዮጵያ» መኖሩን በቅብብሉሽ ባልደረሰ ነበር።

በሌላው የታሪክ ገጽታ ግን ከዛሬዬቱ ኢትዮጵያ ሰሜናዊ ክፍል በጥንታውያን ሐውልቶች ላይ ተጽፈው የተገኙት የታሪክ ቅርሶች ከነገደ ኩሽ ልዩ የሆነ ዘር ወይም ነገድ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባቱ ግልጽ ማስረጃዎች ሆነው ቁይተዋል ጽሕፈቶቹ በሣባውያን ፊደላት የተጻፉ ጠቃሚ ማስረጃዎች እንደሆኑ ተመራማሪ ሊቃውንት ሊደርሱበት ችለዋል። በኢትዮጵያ ሰሜናዊ ክፍል የተገኙ እነዚህ ጽሕፈቶች ከባሕር ማዶ በደቡብ ዐረቢያ በተመሳሳይ ሁኔታ ከተገኙት ጋር ሲመሳከሩ በአንድ ዓይነት ፊደል የተጻፉ መሆናቸው ተረጋግጦ። በሁለቱም ክፍሎች የነበሩ ሰዎች በሣባዊ ፊደል ይገለገሉ እንደ ነበር መረጋገጡም ከሄም ነገድ የሆነው የዮቅጣን ልጅ ሣባ ዘር (ሣባውያን) ወደ ኢትዮጵያ ገብተዋል ተብሎ በክብረ ነገሥት የተጻፈውን ታሪክ በማስረጃ የተደገፈ አድርጎታል።

ከነገደ ሄም ወደ ኢትዮጵያ የዘለቁ ሣባውያን ብቻ አልነበሩም። እስራኤላውያንም (የዚህ ነገድ ክፍል) በየጊዜው ወደ ኢትዮጵያ መፍለሳቸው ይተረካል። ትረካውንም እውነተኛ የሚያደርጉ ወደ ፊት የምንገልጽቸው የባህልና የሃይማኖት ቅሪቶች እስከ ዘመናችን በገፍ ይገኛሉ።

ከዚህም በቀር በደቡብ በኩል ከነገደ ካም የሆኑ ልዩ ልዩ ነገዶች፡ በሰሜን በኩልም ከነገደ ሄም የሆኑ የተለያዩ የጐሣ ዝርያዎች ወደ ኢትዮጵያ በየጊዜው እየገቡ፤ በቅድሚያ ቦታ ይዘው ከነበሩ ወገኖቻቸው ጋር በማገበራዊ ኑሮ፤ በኤኮኖሚ፤ በፖለቲካም እየተዋሃዱ በመጣመር፤ በመካለስ፤ በመደባለቅ አንድ ሕዝብ ሆነው ለዘመናት በነጻነት የኖሩባትን የዛሬዬቱን ኢትዮጵያን አቁይተውናል። ውለታቸውን ልንዘነጋ አይገባም።

የፊደልና ሥነ ጽሑፍ ልደትና እድገት

ቀደምት ነዋሪዎች የነበሩት የነገደ ኩሽ ዝርያዎች በደቡብና በምዕራብ ኢትዮጵያ ክፍሎች ለረጅም ጊዜ የኖሩ መሆኑ ሲረጋገጥና ለሰው ዝርያ መኖሪያ በመሆን ሀገሪቱን የቀዳሚነት ደረጃ እንድትይዝ ያደረጓት መሆኑ ሲታወቅ፤ ተመራማሪዎች የእነዚህን ነገዶች ነባር ሥልጣኔ ፈልፍሎ በማውጣት ወደ ብርሃን አላመጡትም። ስለሆነም ከሰሜን የኢትዮጵያ ክፍል ሣባዊ ሥልጣኔ ይቀድማል ተብሎ የሚታመነው የነገደ ኩሽ ኢትዮጵያውያን ፊደልና ሥነ ጽሑፍ ተገኝቶ ለንባብ አለመብቃቱ ያሳዝናል። ወደፊት ዋሻዎች የኮረብታዎችና ሽለቆዎች ከርሠ ምድር ሲመረመሩ የሚገኘውን ውጤት በተሰሩ እንጠባበቃለን።

አሁን ግን በኢትዮጵያ የሣባዊውን ፊደል ታሪክ እንመለከታለን። ከዚህም ተያይዞ ከሣባውያን ፊደል

የተወረሰውንና የተሻሻለውን የግእዝን ፊደል ልደትና እድገት እናነባለን።

ይህን ርእሰ ክመነሻው ጀምሮ ለመከታተል የሚችለው ፡-

1ኛ የሰው ታሪክ መነሻና መድረሻ ተመዝግቦበት ከሚገኝ የዘመናት አሮጌ እየተባለ ከሚጠራው የመጽሐፍ ቅዱስ ምንጭ

2ኛ በሰው ላይ በየጊዜው የተፈጸመውንና የሚፈጸመውን፣ በምድራችንም የደረሰውንና የሚደርሰውን የሆነውንና የሚሆነውን ሁሉ እያጣሩና በጥናት እየመዘገቡ ከተወሰኑ የሰዎች ታሪክ ምንጭ

እንደሆነ የተረጋገጠ ነው። ስለሆነም ስለ ግእዝና ስለ ፊደላችን አመጣጥ ክመነሻው በምንወስደው ጥናት እላይ ከጠቀስናቸው ምንጮች የተገኘውን ታሪክ ባጭሩ እነሆ እናቀርባለን።

በመጽሐፍ ቅዱስ እንደሚታወቀው ሁሉ ከጥፋት ውሃ በኋላ ኖረና ልጆቹ ከነሚስቶቻቸው ከመርከብ ወረዱ። ልጆችንና የልጅ ልጆችንም ወለዱና ተባዙ። ለመበታተንም ፈቃደኞች ባለመሆናቸው በአንድ ሜዳ ላይ እስከ ሰማይ የሚደርስ ግንብን በተተኮሰ ጡብና ዝፍት ለመሥራት ጀመሩ። እግዚአብሔር ግን ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሷት ሲላቸው በምድር ሁሉ ተበታትነው እንዲኖሩ እንጂ ለሰው መኖሪያ የፈጠራት ምድር ባዶ እንድትሆን አልነበረምና ይግባቡበት የነበረውን እንዲያንቀጥቱን እደባለቀባቸውና አንዱ የሌላውን ቋንቋ እንዳይሰማ አደረገ። ከዚህም የተነሣ ጀምረውት የነበረውን የግንብ ሥራ አቆሙ። የቋንቋቸው መደባለቅ ምክንያት ሆኖ ለመግባባት ስላልተቻላቸው በየአቅጣጫው ተበታትኖ መስፈር ግዴታ ሆነባቸው።

በየሰፈሩበት መሬት የትውልዳቸው ሐረግ ሲቈጠር የኖላ ልጅ ካም ኩሽን፣ ከነአንንና ወንድሞቻቸውን ወለደ። የኩሽ ልጆችም ምስራይ፣ ቶፕ፣ ሉድ ሌሎቹም ከግብጽ እስከ ኢትዮጵያ የዐባይን ወንዝ ተከትለው ሰፈሩ ዘፍ. 2፥13፤ ዘፍ. 10፥6-9።

በሌላ በኩል የኖላ ልጅ የሢም ልጅ ዓቦር ሲሆን፤ የዓቦርም ልጆች ፋሌትና የቅጣን፣ የቅጣንም ልጆች ሣባ፣ አቢ ማኤል፣ አውሬር፣ ኤውላፕ፣ የባብ፣ መሆናቸው ተመዝግቧል። የሰፈሩትም ከማሌ አንሥቶ እስከ፡ዛፋርና እስከ ምሥራቅ ተራራ ድረስ ነው። ዘፍ. 10፥25-31።

ሣባውያን በሰፈሩበት በዛፍር (የመን) መንግሥታቸውን መሥርተውና መንግሥተ ሣባ አለኝተው፤ ለሣማዊ ቋንቋቸው ሣባዊ ፊደል ቀርሀው ሥልጣኔያቸውን ያስፋፉ ነበር። እነዚህ ሣባውያን ናቸው በኮሬል ወደ አሁኒቷ ኢትዮጵያ ሲመጡ ሥልጣኔያቸውን ይዘው በመግባት ከኩሽያውያን ጋር የተደባለቁት።

የዱር ሣባውያን የፊደል ፈጠራ ሥራ ቢደነቅም ተሻሽሎ ለግእዝ ቋንቋ አጠቃቀም በሚያመች ሁኔታ የበለጠ ጠቃሚ አገልግሎት እንዲሰጥ ያደረጉትን

አባቶች ውለታ አያሳንስም። ይኸውም ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ በገባ ጊዜ በአቡነ ሰላማ ከሣቲ ብርሃንና በተከታዮቹ ሊቃውንት የተከናወነው ቀዋሚ የሆነ የፊደል ማሻሻል ሥራ ነው።

ፍራምናጦስ በ330 ዓ.ም አቡነ ሰላማ ከሣቲ ብርሃን ተብሎ ለኢትዮጵያ መጣ። መንፈስ ቅዱስ በፍራምናጦስ ሰብከት ስለሠራ በንጉሥ ዒዛና ዘመን ከነበሩ ኩሽያውያን፣ ሣባውያን እስራኤላውያን መካከል ብዙዎች አምነው ተጠመቁ።

ወዲያውም ለክርስትና እምነት ትምህርት መሠረት የሆኑት ቅዱሳት መጻሕፍት ወደ ቋንቋቸው እንዲተረጉሙላቸው አስፈላጊና ተገቢ መሆኑን ተረዱና አሰቡበት።

ይሁን እንጂ ሣባዊ ሥነ ጽሑፋቸው በዛሬው አቀማመጡ ግዕዝ የምንለው አንደኛውን ቦታ ይዞ የምናየው ብቻ አናጋሪነት የነበረው እንጂ ከካዕብ እስከ ሳብዕ (ከሁለተኛ እስከ ሰባተኛ) የሚያናግሩት ድምፅ ፊደላት አልነበሩትምና በሣባውያን ሥነ ጽሑፍ እንደሚታይ ተዘነ አገበረ፤ (ታዚና አግበረ) ብሎ የመጻፍ መንገድ ብቻ ይጠቀሙ ነበር።

ነገር ግን ቅዱሳት መጻሕፍትን በዚህ የአጻጻፍ መንገድ ለመጠቀም የሚፈልጉ ቢሆን ኖሮ አብርሃም የሚለውን ስም አበረሀመ አ.የሱስ የሚለውንም እየሰለ ዳዊት የሚለውን ደወተ ክርስቶስ የሚለውንም ከረሰተሰ እየተባለ ሊጻፍ ግድ በሆነ ነበር።

እንደዚህ ቢሆን ደግሞ በግሪክና በዕብራይስጥ ተለምደው ከቆዩት የሃይማኖት ቃላትና ርሞች ጦራቅን ሊያስከትል ነው። እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስ ወደ ቋንቋቸው እንዲተረጉሙላቸው የወደዱ ክርስቲያኖቹ ሣባውያን ከካሣቲ ብርሃን ሰላማ ጋር በመመካከር ተዘነ አገበረ በሚል አካሄድ ቅዱሳት መጻሕፍትን ከመተርጉም ይልቅ፣ በፊደላቸው አተኩሩና ፊደላቸውን አሻሽለው መጻፍን መረጡ።

ስለዚህ ጥንታዊና ባህላዊ ሰባዊ ፊደላቸው መልኩና የቅርፁ ይዘት ሳይለወጥ መደቡን እንደያዘ በዋየሎቹ አ.ወ.የ. አናጋሪነት ከካዕብ እስከ ሳብዕ (ከሁለተኛ እስከ ሰባተኛ) የፊደላት ድምጾች እንዲነገር

አናጋሪ ዋየሎቹ (አ.ወ.የ.) ደግሞ ከውስጥ እንዳሉ በሚያሳዩት ምልክቶች ከካዕብ እስከ ሳብዕ (ከሁለተኛ እስከ ሰባተኛ) ድምፅ ሊያናግሩ እንዲዘጋጁ ወሰኑ።

ይህም በመደረጉ እንቅፋት የሚሆነው ነገር ሁሉ ተወግዶ ስለተካከለ ቅዱሳት መጻሕፍት ያለ አንዳች ችግር ሊተረጉሙ ተቻለ። በዚህ ረገድ ልምድ እየተገኘለት የታወቀ ቋንቋ ሆነ። እንግዲህ የግዕዝ ቋንቋ የሣባውያን የታደሰ ቋንቋ መሆኑ ነው። ከኢትዮጵያ ክርስትና ተያይዞ አብሮ በቀል መሆኑ ነው።

የግዕዝ ቋንቋ ትምህርት ጥቅም

የግዕዝ ቋንቋ ከጥንት ከሣባውያን ተሻሽሎ የመጣ ሴማዊ ቋንቋ ነው። እምነት ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ከገባበት ዘመን ጀምሮ መጽሐፍ ቅዱስና ልዩ ልዩ መጻሕፍት ከግሪክ፣ ከሶርያ፣ ከቅብጥ (የድሮ የግብፅ ቋንቋ) ወደ ግዕዝ ተተርጉመው ይገኛሉ።

የሀገሪቱ ሊቃውንትም የደረሱዋቸው ልዩ መጻሕፍት የሚገኙ በግዕዝ ቋንቋ ነው። ለምሳሌ የታሪክ፣ የፍልስፍና የመጽሐፍ ቅዱስ ባህላዊ አተረጓጉም የቤተ ክርስቲያን አባቶች መጻሕፍት እንዲሁም የዚማና የቅኔ ድርሰቶች በጠቅላላው ኢትዮጵያዊ የሆነ የሥነ ጽሑፍ ጓዝ ሁሉ በግዕዝ መጻሕፍት ተጽፈው ይገኛሉ።

በአሁኑ ጊዜ በአገሪቱ የተሰፋፋው የአማርኛ ቋንቋም የተወለደው ከግዕዝ ስለሆነ የቃላት መሠረት ከግዕዝ ይፈለጋል።

በጠቅላላ የተዘረዘሩትን ሁሉ ለማጥናትና ለማወቅ ሲያስፈልግ የግዕዝ ትምህርት አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቶአል።

የማሽላ ዘር ከነአገዳው ቸር ተብሎ በምሳሌ እንደሚነገር ሁሉ ግዕዝና ፊደላት በሁሉም ረገድ ለኢትዮጵያ ሕዝብ ጠቃሚዎች ሆነው ተገኝተዋል።

ስለ ግዕዝ ቋንቋና ስለ ሥነ ጽሑፍ ጥቅም ከዚህ በላይ አስረድተን ገልጻል። ይህን የግዕዝን ጽንጽ ለተማሩና ለሚያነቡ ሲሆን፤ የግዕዝ ፊደል ደርፎ ለኢትዮጵያ ብሔረሰብ አገልግሎቱን በማበርከት የማይቋረጥ ጥቅም እየሰጠ ነው።

መጀመሪያ ጊዜ ቅዱሳት መጻሕፍትን ለመተርጎም ሲባል በሰላማ ከሣቱ ብርሃንና በአክሱማውያን ሊቃውንት የግዕዝ ፊደል አገልግሎት ለግዕዝ ቋንቋ ዐዋቂዎች ብቻ ሳይሆን በኢትዮጵያ ላሉት ብሔረሰብ ሁሉ ሆኖ ይገኛል።

የአማርኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

የትግርኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

የኦሮምኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

የትግራይ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

የከምባትኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

የወላይትኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

የጉራጌኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

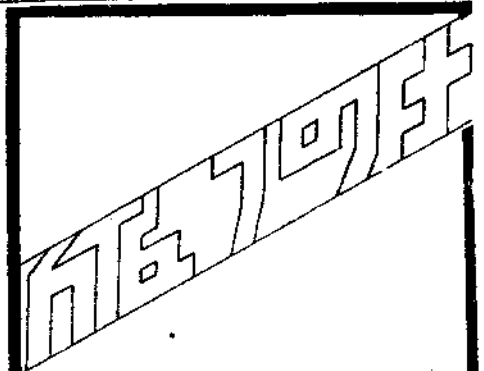
የኮንሶኛ ሥነ ጽሑፍ በግዕዝ ፊደል ነው።

አንዋክኛ የመሳሰሉት ብሔረሰቦች ሁሉ።

በጠቅላላው በመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር እየተዘጋጁ ለተለያዩ ብሔረሰቦች የሚታደሉ ቅዱሳት መጻሕፍት በግዕዝ ፊደላት የተጻፉ ናቸው።

ስለዚህ ግዕዝና በመጀመሪያዎቹ ዘመናት ፊደላትን ያዘጋጁ ሰዎች ሥራቸው ተባርቶአቸዋል ለማለት እንችላለን።

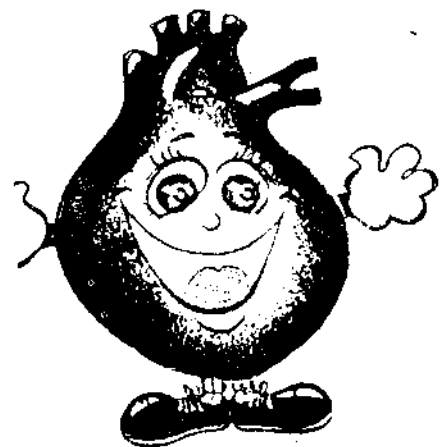
ይኸውም ግዕዝና ፊደላት በሥጋዊና በመንፈሳዊ ብሔረሰብ ሁሉ ጋር ተካፋይነቱን የሚያሳይ ሆኖታል።

ገበሬው ባለው ለንድ በሬ ከሌሎችም ለቀናጅተ ማረሱ ከፍተኛ ቸገር ይፈጥርበትና ያንን ሽጦ ሁለት መለስተኛ በሬዎቹን መግዛት ይፈልጋል። በሬው ለዓይን ሞላ ብሎ ጥሩ ዋጋ እንዲያወጣለት በማለብ ጭድ በገፍ ሲያበላው ይሰነዝትና ለገበያ ያቀርባል። በሬውን ሲገዛ የመጣ ነጋዴም የበሬውን ለቋም ከሩቀ ያስበውና ጠጋ ብሎ ተዟ ዙሮ በደንብ ይመለከተዋል፤ በመጨረሻ ከወደሆዱ ጉሽም እያደረገ፤ “ ባለጭድ ዋጋውስ ? ” ይለዋል በሽሙጥ። ነገሩ የገባው ገበሬም “ ለጠንቋይ ለይሽጥም ” በማለት ለጸፋውን መለስለት ይባላል።

ጤነኛ ልብ

ጤነኛ ሕይወት

የጋብቻ ቅንጅት

ግላሰያ :-

በቀጥር ሁለት ራራ የወጣው «የጋብቻ ቅንጅት» ተዘባራርቆ ስለ ታተመ ሐሳቡን ለመከታተል ያመች ዘንድ በድጋሚ እንዲወጣ ተጠይቋል። ለጎትመት በሚደረግ ዝግጅት ምክንያት የተፈጠረ ስሕተት በመሆኑ አንባቢያንን ሁሉ ይቅርታ እየጠየቅን፤ ተስተካክሎ እንዲወጣ መደረጉን በትሕትና እንገልጻለን።

መግቢያ፤ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ አምላክና ስለ ሰው ልጆች የቅርብ ግንኙነት ሰፋ ባለ ሁኔታ አብራርቶ ያሳየናል። በመጀመሪያ የነበረው ይህ ግንኙነት የሰው ልጅ ፈጣሪውን እስከበደለበት ወቅት መልካም ነበር። ሆኖም ሰው የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላልፎ በኃጢአት በመውደቁ ግንኙነቱ ተበላሸ። ምንም እንኳን የሰው ልጅ በኃጢአት ቢወድቅም፤ በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት የነበረውን ግንኙነት እንደገና አድሶታል። በተጨማሪም ይህ የእግዚአብሔር ቃል በወንድና በሴት መካከል የነበረውን የቅርብ ግንኙነት የሚያስረዳ ሲሆን ከሁሉም በላይ ደግሞ የጋብቻን ጋብቻነትና የበላይነት በሰፊው ዘግቦ ይገኛል ይህም ከዘላለም የነበረው የእግዚአብሔር አሠራርና ባሕርይ አሁንም ያልተለወጠ በመሆኑና ቀደም ሲልም በቅዱሳን መጻሕፍት ተጽፎ የሚገኘው የሰው ልጆች የሕይወት ታሪክ በአሁኑ ወቅት ላለው ለእኛ ለየት ያለ ቢሆንም መልካም ትምህርት ይሰጠናል።

የመጀመሪያ ጋብቻ

ለመጀመሪያ ጊዜ አንድ ነገር በመጽሐፍ ቅዱስ ሲገለጥ ለተከታዮቹ መመሪያና ትምህርት የያዘ ስለ ሆነ በይበልጥ ልብ ልናደርገው ይገባናል። ይህ ከሆነ ደግሞ ለመጀመሪያው የጋብቻ ሁኔታ ትኩረት ሰጥተን ሰፋ ባለ ሁኔታ እንመለከተዋለን። እግዚአብሔር በወንድና በሴት መካከል ስላለው የጋብቻ ሁኔታና ዓላማ እንዴት እንደሚያስብ በእግዚአብሔር ቃል በግልጽ ይታያል።

በሦስት ጽሑፎች በመጀመሪያው ጋብቻ የተገኙትን ሦስት መሠረታዊ ደንቦች እናያለን። ይህን ስናደርግ በመጽሐፍ ቅዱስ ተጽፈው ከሚገኙት የጋብቻ ምሳሌዎች እየጠቀስን በዘመናችንም ካለው የጋብቻ ሁኔታ ጋር እናንጸጽረዋለን።

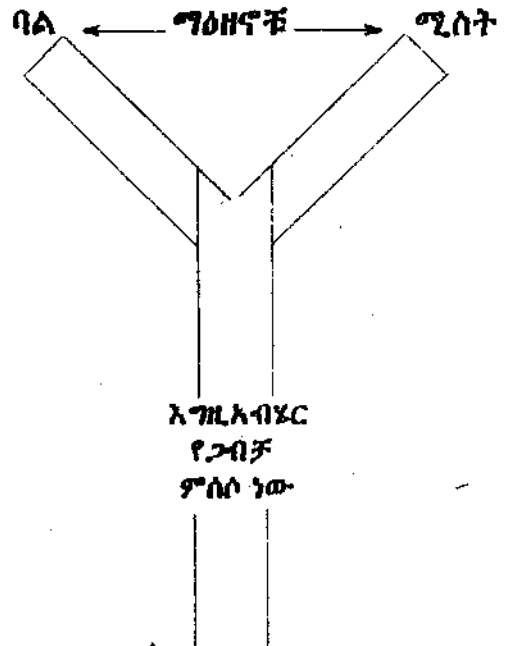
ጋብቻ እግዚአብሔር በመካከል የሚገኝበት ቅንጅት ነው።

ዘፍ. 2፡18-25 ስናነብ ጋብቻ በሁለት ተፈላላጊ ጾታዎች መካከል እግዚአብሔር የሚገኝበት ቅንጅት እንደሆነ ማየት እንችላለን።

«ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም፤ የሚመቸውን ረዳት እንፍጠርለት» ብሎ ጋብቻን ለሰው ልጅ የሰጠው እግዚአብሔር ነበር።

በአዳም እንቅልፍ ጥሎበት ከጉኑ የወሰዳትን አጥንት ሴት አድርጎ ከሠራት በኋላ ወደ እርሱ እምጥቶ ጋብቻን የቀደሰው እግዚአብሔር ነበር።

የክርስቲያኖችን ጋብቻ በቤት ልንመሰለው እንችላለን፤ ይኸውም ምሰራው እግዚአብሔር ሲሆን ማዕዘኖቹ ባልና ሚስት በመሆናቸው ነው። በዚህም ምሳሌ መሠረት ሁለቱም ወደ እግዚአብሔር እየቀረቡ በሄዱ መጠን ሲፋቀሩ፤ በአንፃሩ እያንዳንዳቸው ከክርስቶስ በራቁ ቀጥር እየተለያዩ ይሄዳሉ።

እንግዲህ እውነተኛ የጋብቻ ቅንጅት እያንዳንዱ ተባባሪ ከእግዚአብሔር ጋር በጥሩ ግንኙነት በመሆን ይጀምራል። ሁለት በሬዎች በአንድነት ተጠምደው በትክክል ወደ ረት ካተጓዙ ለማረስ አይችሉም።

አውነተኛ የጋብቻ ቅንጅት እያንዳንዱ ተባባሪ ከእግዚአብሔር ጋር በጥሩ ግንኙነት በመሆን ይጀምራል። ሁለት በራዎች በአንድነት ተጠምደው በትክክል ወደ ፊት ካተጓዙ ለማረስ አይችሉም። ለዚህም ነው ሐዋርያው ጳውሎስ «ከማያምኑ ጋር በማይመች አካሄድ አትጠመዱ» ያለው።

አብርሃምና ሣር በእምነት ለእግዚአብሔር ጥሪ መልስ ሰጥተው አብረው እንደሄዱና የመልካም ጋብቻ ምሳሌ እንደሆኑ መጽሐፍ ቅዱስ ያሳየናል። እንዲሁም ቦኤዝና ሩትን እግዚአብሔር በሚያስገርም መንገድ መርጦ ስላጋባቸው ከእነርሱ ዘር መሲሕ እንዲወለድ ፈቅዶአል። እንዲሁም አቂላና ጽርስቅላ ቤታቸውን በመክፈት ሐዋርያው ጳውሎስን፣ አዲስ አማኝ የሆነውን አጽሎስንና በሮሚ ይሰበሰቡ የነበሩትን ምዕመናንን ተቀብለዋቸዋል።

አከፃብና ኤልሳቤል በቅንጅታቸው በጋጢአት እየተደጋገፉ ወደ መጥፎ መጨረሻ እንደ ደረሱ አሟሟታቸው ይመስክራል። ሎፕ ምንም እንኳን ጻድቅ ቢሆንም ከሰዶም የመጣች ሴት በማግባቱ ለጥፋት ተዳርሷል፤ ነገር ግን በአብርሃም ጸሎት ከጥፋት ሊድን በቅቷል።

በእኛስ ጋብቻ ውስጥ ለእግዚአብሔር ምን ቦታ ሰጥተነዋል? እግዚአብሔር እኛን ወደ ጋብቻ እንደሚመራን እናምናለን? ወደፊትስ አብረን እንጓዛለን? በእምነትም አብረን እንሄዳለን? አብረንስ የእግዚአብሔር ቃል እናነባለን? አብረንስ በጸሎት ከእግዚአብሔር ጋር እንነጋገራለን? ቤታችንንስ ለእርሱ አስረክበናል?

እስካሁን ድረስ ካላገባንና ስለ ጋብቻ የምናሰብ ከሆነ እግዚአብሔር የጋብቻችን መሪና ፈጻሚ እንዲሆን እንፈልጋለን?

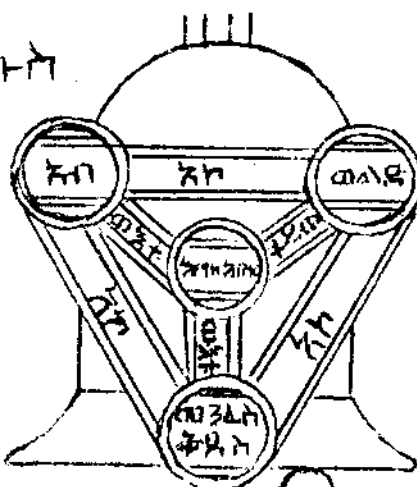
ስምዎ፡ ጽድቅ ብሔራዊ።

ቢሀግጌ ኢየሱስ

ፒያሃ

መዳከፋቸው ቤት

ዶሻጣል

ገጠሠረድ ሰብሐቸ፡ ላኛብ፡

ቅንጅቱ ፊት ለፊት ሆኖ የልብ መግባባትን ያመለክታል።

በዘፍ. 2:18-25 መሠረት የጋብቻ ቅንጅት በባልና ሚስት መካከል ያለውን የልብ መግባባት እንደሚያመለክት እንረዳለን። ይህንንም እግዚአብሔር ሴትን በፈጠራው መንገድ ልንመለከት እንችላለን። እንዲሁም ስንል ሴት የተፈጠረችው እንድትገዛው ከወንዱ ራስ፣ ወይም እንድትገዛ ከወንዱ እግር ሳይሆን እንዲወዳትና እንዲጠብቃት በልቡ አጠገብ ከጉኑ ግለት ነው። እርሷም ከእርሱ ጉን የተፈጠረችው በሕይወት ዘመንዋ እንድትረዳው ነው። በመጀመሪያ አዳምና ሚስቱ በነበራቸው ፍጹም ግንኙነት ሳይተፋፈሩ አብረው ይኖሩ ነበር። በመካከላቸውም ምንም የሚያግዳቸው ነገር አልነበረም። በኋላ ግን ለእግዚአብሔር ያለመታዘዛቸውን የሚያመለክት አንዱ ውጤት በሰውነታቸው ላይ የበለሰን ቅጠል እንደልብስ ሰፍተው ግንልደማቸው ነበር። በዚህም መንገድ ከእግዚአብሔር ብቻ ሳይሆን እርስ በእርሳቸውም ለመደባበቅ ሞከሩ።

የይስሐቅና የርብቃ ጋብቻ ዋና ስህተት የቅርብ ግንኙነት ባለመኖሩ ነበር። እግዚአብሔርም ጋብቻቸውን በግልጽ መንገድ ይመራ እንደ ነበር በመጽሐፍ ቅዱስ ተመዝግቦአል። ምንም ቢሆን ጋብቻቸው በጥሩ መንገድ አላደገም፤ ርብቃም እግዚአብሔር ስለ ያዕቆብ የሰጠውን የተስፋ ቃል እስከሚፈጽም ድረስ ይስሐቅን አታለላቸው። ስለ ጉዳዩ ለመነጋገር ለምን አልቻሉም ነበር? ይህንንም ባለማድረጋቸው ብዙ ዓመታትን በሐዘን አሳለፉ። በእርግጥ ያዕቆብ ከዲሳው ቢሸሽም ርብቃ ግን እርሱን በምድር ላይ እንደገና አላየችውም። የዮሴፍና የማርያም ሁኔታ ግን ከዚህ የተለየ ነበር። መልአኩ ገብርኤል ለማርያም አብሥሮአት ከጸነሰች በኋላ ዮሴፍ ተጠራጥሮ እንዳይተዋት የእግዚአብሔር መልአክ በሕልም ተገልጾለት በሁለቱ መካከል የነበረውን ችግር በእምነታቸው እግዚአብሔር አስወግዶላቸዋል።

በእኛስ መካከል ያለው ግንኙነት እንዴት ነው? እርስ በእርሳችን እንደማመጣለን? ደስታን፣ ተስፋን፣ መከራን፣ ችግርን፣ አብረን እንካፈላለን ወይ? በመካከላችን የሚያግደን ነገር አለ ወይ? ሁልጊዜ በቀን ውስጥ አንድ ችግር ቢነሣ ከመተኛታችን በፊት መታረቅ ብንሞክር ይህ ጥሩ ልምድ ሊሆን ይችላል። ሐዋርያው ጳውሎስ እንደሚል «በቀጣችሁ ላይ ፀሐይ አይግባ፤ ለዲያብሎስም ፈንታ አትሰጡት»።

ማጠቃለያ

ይህም የመጨረሻ ጥያቄ ላላገቡት ነው። አንድ ቀን ጋብቻ የእግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑን ብታምን ከእግዚአብሔር ለአንተ የተመረጠችውን ለመቀበልና ሕይወትህን በእውነተኛ የጋብቻ ቅንጅት ከእርሷ ጋር ለመካፈል ዝግጁ ነህ?

በመጨረሻም አንድ አሳብ ላገቡት እናቀርባለን። እስከ አሁን ድረስ ካላደረጋችሁ አንድ ጥቅስ ከመጽሐፍ ቅዱስ አብራችሁ መርጣችሁ ለጋብቻችሁ እንዲሆን ጽፋችሁ በመገኛታ ቤታችሁ ውስጥ አስቀምጣችሁ ሁል ጊዜ አንብቡት። የተጻፈውንም በሕይወታችሁ እውን አድርጋችሁ በተግባር እንድታስታውሱትና ጌታ ጸጋውን እንዲያጉናጽፋችሁ ጸልዩ።

ለዚህም የሚሆኑ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች።

ዘፍ. 2:18-25፤ 3:7፤ 12:4-5፤
19:23-29፤ 25:21-23:27፤ 4፥
4:13-16፤ 1ኛ ነገ. 19:1-2፤ 22:34-36፤
2ኛ ነገ. 9:30-33፤ ማቴ. 1:18-21፤ ሉቃስ
1:38፤ ዮሐን. 18:1-3:24-26፤ ሮሜ
16:3-5፤ 2ኛ ቆሮ. 6:14፤ ኤፌ. 4:26።

የጋብቻ = እግወራነት

መግቢያ

«የጋብቻ ቅንጅት» በተባለው በአንደኛ ጽሑፋችን በመጀመሪያ በመጽሐፍ ቅዱስ እንደ ተገለጠው የጋብቻ ቅንጅት እግዚአብሔር በሁለት ባልና ሚስት መካከል የሚገኝበት ቅንጅት ነው። በቅንጅቱም ባልና ሚስት ፊት ለፊት ተያይተው የልብ መግባባት እንደሚኖራቸው ተመልክተናል። በአንድ በኩል የባልና ሚስት እኩልነት እግዚአብሔር እነርሱን በመፍጠሩና በመውደዱ፣ ለክብሩ እንዲኖሩ በዓለም በማስቀመጡ ተገልጾአል። በሌላ በኩል ግን በጋብቻ ውስጥ የሁለቱንም ኃላፊነት ስንመለከት ጉላ ያለ ልዩነት ይታያል። በመካከላቸው ያለው የፍቅር ግንኙነት እንደ እግዚአብሔር ዕቅድ እንዲሠራ ባልና ሚስት በፈጣሪያቸው ከመጀመሪያ በጋብቻ ውስጥ የተፈጠረውን መሠረታዊ ልዩነት እንዲያስተውሉ ግዴታ ይኖርባቸዋል። በጋብቻ ውስጥ ያለው አባወራነት ይህን ልዩነት እንዴት እንደሚያሳራ አሁን ልንመለከት እንችላለን።

የአባወራነት ሕግ

«የክርስቶስ ራስ እግዚአብሔር እንደሆነ ልታውቁ እውዳለሁ።» ይህ የሐዋርያው ጳውሎስ ቃል ሊያስደነግጠን ይችላል ይሆናል፤ ነገር ግን ይህ ቃል የሚያመለክተን አባወራነት የተጀመረው በዲደን ገነት ውስጥ ሳይሆን ከዘላለም በሥላሴ ዘንድ ነው። እኛም ስለ ሥላሴ ስንናገር «አብ፣ ወልድ፣ መንፈስ ቅዱስ» እንላለን እንጂ «ወልድ፣ አብ፣ መንፈስ ቅዱስ» አንልም። በመለኮታዊ ባሕርይ አንድና እኩል ሲሆኑ፣ በተግባራቸው የሚገለጥና በአባወራነት የተመሠረተ ቅደም ተከተል አላቸው። በምድራዊ አባትና ልጅ መካከል ያለውን ያንጸባርቃል።

ማንኛውም ድርጅት ሕጎችና ደንቦች የሚያወጣለትና ኃላፊነትን የሚወስድ አባወራነት ያስፈልገዋል። የመሪነት ኃላፊ ከሌለ ግን ከፍተኛ መደናገርን ከመፍጠሩም በላይ ሥራውን ከንቱና ፍሬ

ቢስ ያደርገዋል። እንግዲህ በሕብረተ ሰብ መካከል ከሁሉ አነስተኛ የሆነና በእግዚአብሔር የተቀደሰ ቤተ ሰብ አባወራነት ሲኖረው አስገራሚ አይደለም።

በዚህ ረገድ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ በተፈጠሩት በአዳምና በሔዋን ቅንጅቱ እንዴት ሊታይ ይችላል? «አዳም ቀድሞ ተፈጥሮአልና በኋላም ሔዋን ተፈጠረች» ቢል ሐዋርያው ጳውሎስ ያሳስበናል። በስነ ፍጥረት ውስጥ ቀጥተኛ የሆነ የአፈጣጠር ተራ አለ። አዳምም ከሔዋን የተፈጠረ ሳይሆን ሔዋን ከአዳም የተፈጠረችና ለእርሱም ረዳትና ጓደኛ እንድትሆን እግዚአብሔር አዳምን ወደ ሔዋን ያመጣ ሳይሆን፤ ሔዋንን ወደ አዳም እንዳመጣ እንገነዘባለን። ይህንንም ቀደምትነት አዳም ለእንስሳቱ በሙሉ ስምን በማውጣት ለሔዋንም ስምን በመስጠት ገልጦ አሳይቶአል። በእርሷ ላይ ያለውን አባወራነት ያመለክታል። በዚህም ሁኔታ ፍጹም ደስታና አድንኮስ በመካከላቸው ይታይ ነበር። እንዲሁም ከመጀመሪያ ጀምሮ በባልና ሚስት መካከል ያለው ግንኙነት በአብና በወልድ መካከል ያለውን ውብና ምስጢራዊ ግንኙነት እንዲያመለክት በሐዋርያው ጳውሎስ በሚቀጥለው ቃል ተገልጦልናል። «የወንድ ሁሉ ራስ ክርስቶስ፤ የሴትም ራስ ወንድ፤ የክርስቶስም ራስ እግዚአብሔር እንደሆነ ልታውቁ እወዳለሁ።» በተጨማሪም ጳውሎስ ወደ ኤፌሶን ሰዎች በጻፈው መልእክቱ በባልና ሚስት መካከል ያለው ግንኙነት በክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን መሀል እንዳለው የተቀደሰ ዓይነት ግንኙነት መሆኑን ይገልጻል።

አባወራነት በባል በኩል ሲታይ

በምሳሌና በትእዛዝ መጽሐፍ ቅዱስ ደረጃ በደረጃ የአባወራነት ሕግ ለባል ምን እንደሚል ይገልጽልናል። እርሱም ለቤተሰቡ ጀግሪና አቅኚ በመሆኑ ውሳኔዎቹን ለማውጣት ኃላፊነትና ውሳኔዎቹን ለመፈጸም እግዚአብሔር የሰጠው መንፈሳዊ ሥልጣን እንዳለው እንረዳለን። ከውድቀትም በኋላ እግዚአብሔር ለሴቱ፤ «ፈቃድሽም ወደ ባልሽ ይሆናል እርሱም ገዥሽ ይሆናል» ካለ ጊዜ ጀምሮ አንዳንድ ወንዶች አባወራነት በወንድ በኩል የመጨቆኝ ቃል በማስመለስ ይመለከቱታል። ዛሬም በአብዛኛው የዓለም ሰዎችና እንዲሁም በአንዳንድ የቤተ ክርስቲያን ተከታዮች ዘንድ ነገሩን በዚህ መልኩ ያስተውሉታል። ስለዚህ በቀጥታ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ተመልሰን እግዚአብሔር የሰጠንን ትክክለኛ ምሳሌ መመርመር ይገባናል። ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን ራሱን አሳልፎ እስከሚሰጥ ድረስ ፍቅሩን አስረዳ። እንዲሁም ደግሞ ባል በአባወራነቱ ስጦታም ከክርስቶስ ጋር በተመሳሳይ ርኅራኄና ፍቅር ሚስቱን እንዲወድዳት ሐዋርያው ጳውሎስ ያስተምራል። «ባሎች ሆይ! ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደወደደና ራሱን ስለ እርሱም አሳልፎ እንደ ሰጠ እናንተም ሚስቶቻችሁን ወደዱ።» ይላል። ሥልጣን ኃላፊነትና ፍቅር በአባወራነት ላይ የሚታዩ ነገሮች ናቸው። ከነዚህም ነገሮች ውስጥ አንዱ

ቢጉድል ሁሉም ይበላሻሉ። የዚህም ውጤት በባልና ሚስት መካከል ችግር መፍጠር ነው።

ሚስቲቱ አባወራነትን እንዴት ትመለከታለች

አባወራነት ካለ መታዘዝ ይኖራል፤ አንዱ ለኃላፊነት ከታጪ ሌሎች ለእርሱ መታዘዝ ይኖርባቸዋል። እንግዲህ ለቤተሰብ ከእግዚአብሔር የተሰጠ መለኮታዊ ምሳሌ ሴት የባልዋን አባወራነት እንድትቀበልና ለእርሱም እንድትታዘዝ መሆኑን በሐዋርያው ጳውሎስ ቃል ተገልጦአል። «ሚስቶች ሆይ ለጌታ ኢየሱስ እንደምትታዘዙ ለባሎቻችሁ ታዘዙ።» ክርስቶስ ለአብ እንደታዘዘ፤ ሚስት ለባልዋ ስትታዘዝ የጌታን መንገድ በመከተልዋ ከፍተኛ ጥሪዋን ስታከብር እናያለን። የእርሱም ለባልዋ መታዘዝ የሚዘከረው ቤተ ክርስቲያንም በክርስቶስ እንደምትታዘዝ የሚያገለግል ምሳሌ እንደሆነ ሐዋርያው ጳውሎስ ያስረዳናል። «ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ እንደምትታዘዝ እንዲሁም ሚስቶች በሁሉ ነገር ለባሎቻቸው ይታዘዙ።» ይላል።

በአሁኑ ወቅት ግን ብዙ ባለትዳር ሴቶች በዓለም አመለካከት በማየት መታዘዝን እንደ ባርነት በመቁጠራቸው ራሳቸውን አርነት ያወጡ ስለሚመስላቸው ከመታዘዝ ለማምለጥ ይፈልጋሉ። ሰይጣን ከወደቀበት ጊዜ ጀምሮ መታዘዝን ባለመታዘዝ ለውጦአል። ይኸውም በፍቅር ለእርሱ ሲል ራሱን ለምት አሳልፎ እስከሚሰጥ ድረስ ለሚወድዳት ባል በቅንጅት ውስጥ በመታዘዝ ደስ ሊላት ይገባል። ነገር ግን ሰይጣን በሴትነቷ እንደ እቃና እንደ ገረድ እንድትሆን ለሚቆጥር ወንድ ወደ መገዛትና ወደ ባርነት አልፋ የተሰጠች እንደሆነች አድርጎ ስለ ቀየረው ሚስት ለባል መታዘዝ ቅር ይላታል። ይህም እንደ እግዚአብሔር ዕቅድ አይደለም። ስለዚህ አላባችን በዙሪያችን በሚሰፍን ግብረ ገብ ሳይሆን በእግዚአብሔር ቃል በሚሠራ በመንፈስ ቅዱስ እንዲታነጽ ያስፈልጋል። ሐዋርያው ጳውሎስ እንደሚል፤ «አእምሮአችሁ ታድሶ ሕይወታችሁ ይለወጥ እንጂ የዚህን ዓለም ሰዎች ክፉ ጠባይ አትከተሉ።» ሚስት ለባልዋ መታዘዝ ማለት በቤተሰብ መካከል በውይይትና በሌሎች ጉዳዮች ላይ አለመካፈል ማለት አይደለም። ነገር ግን ሲመካከሩ እግዚአብሔር የባልዋን አሳብና ፍላጎት እንዲያቀና ትማጽናለች። ሆኖም በብርቱ ነገር የአሳብ አለመግባባት በመካከላቸው ሲከሰት፤ ባልዋ ውሳኔ እንዲሰጥበት ዝግጁ ሆኖ ውጤቱ የቀና እንዲሆን ለእግዚአብሔር አደራዋን ታስረክባለች።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ አንዳንድ ምሳሌዎች

ዛሬ ከአብርሃም ጋር ወደ ሰው አገር ስትጓዝ በጣም ውብ ሴት በመሆንዋ አብርሃም ለሕይወቱ ይፈራ ነበርና ሁለት ጊዜ «እህቴ ናት» ብሎ ሰዎቹን ሲያታልል በዚህ ለአብርሃም ታዘዘች። አልታዘዘም አላለችውምና

ምንም እንኳን በአደገኛ ሁኔታ ውስጥ ብትገባም የአብርሃምን ትእዛዝ ተቀብላ እግዚአብሔር እንደሚያድናት አመነች። እርሷ በአብርሃም «ማማሽ ውሸት» (በአባቱ በኩል እህቱ ነበረችና) ባትሰማም ይሻል ነበር ብለን ብናስብ፤ አዲስ ኪዳን ስለዚህ ነገር ምንም አይናገርም፤ ሆኖም ሣራ ለባልዋ ስለ መታዘዝዋ እያመሰገንዋት ክርስቲያኖች የሆኑ ሴቶች ሁሉ ምሳሌነትዋን አርአያነትዋን እንዲከተሉ ያሳስባቸዋል። «በእግዚአብሔር ፊት ዋጋው እጅግ የከበረ የዋህና ጭምት መንፈስ ያለውን የማይጠፋውን ልብስ ለብሶ የተሰወረ የልብ ሰው ይሁንላችሁ... እንዲሁም ሣራ ለአብርሃም - ጌታ ብላ እየጠራችው ታዘዘችለት...» ሣራ በእግዚአብሔር ፊት የነበራት ውስጣዊ ሕይወት ውበቱ ሰዎች ከሚረዱት ይህ ቀረሽ ከማይባለው ውጫዊ የሰውነት ውበቷ እጅግ የላቀ መሆኑን ከዚህ አንቀጽ ልናስተውል እንችላለን።

በአብርሃምና በሣራ መካከል የተለመደው ግንኙነት በአንድ ወቅት ለጊዜው እንደ ተበላሽ መጽሐፍ ቅዱስ ይተርካል። እግዚአብሔር ልጅ እንደሚወልዱ ተስፋ ሰጥቶአቸው ነበር፤ ሆኖም ሳይወልዱ ለብዙ ዓመታት ቆዩ። በዚህም ምክንያት በመሀል ሣራ የራሷን እርምጃ ለመውሰድ ፈለገች። አብርሃምም በአካባቢው የነበሩትን አረማውያን ልማድ ተከትሎ አጋር ከተባለች የሣራ አገልጋይ ልጅ እንዲወልድ ሣራ ባልዋን መከረችው። እግዚአብሔር ከሰጣት ኃላፊነት በመውጣት ይህንን የመሰለ የእምነት ጉድለት በማሳየቷ የባሏ መሪ ለመሆን ሞከረች። ከዚህም በመቀጠል አብርሃም ከእርሱ ኃላፊነት ወጥቶ ሣራ ባለችው ነገር ተሰማማ። የዚህም ስህተት ወጤት አስከፊ ድረስ የሚያሳዝን ሆኖ በግልጽ ይታያል። ምክንያቱም የእስራኤል ትውልድ ከሣራና ከአብርሃም በተገኘው ልጅ በይስሐቅ በኩል ሲቆጠር፤ የዐረብ ትውልድ ግን ከአብርሃምና ከአጋር በተገኘው በእስማኤል በኩል ሲቆጠር ይታያል።

የአብርሃም ልጅ ይስሐቅ ሚስቱን ርብቃን ፈልጎ ማግኘት አልቻለም ነበር። ምንም እንኳን እግዚአብሔር ሁለቱን ቢያገናኛቸውም ይስሐቅ ግን ቤተሰቡን በትክክል ለመምራት ችግር ነበረበት። በዚህም ምክንያት ከጊዜ ወደ ጊዜ ሁኔታው እየባለ ሄዶ በመጨረሻ በአንድ ወቅት አማራጭ በሌለው ሁኔታ ላይ ወደቀ ይስሐቅ በሚስቱ አስተሳሰብ ስር በመሆኑ በታናሽ ልጁ በያዕቆብ ተታለለ። ይስሐቅ ቤተሰቡን ለመምራት ባለመቻሉና ሚስቱም ለእርሱ ሳትታዘዝ በራስዋ ፈቃድ ለመኖር በመሻትዋ፤ ቤተ ሰቡም በሙሉ ለከፋ ችግር ተጋለጠ።

ሒዋን ብቻዋን ስትሆን ለምን መልካምና ክፉ ወደሚያስታውቀው ዛፍ ቀረበች? ከእግዚአብሔር የተከለከለውን ፍሬ ለመውሰድ ውሳኔ ስታደርግ ምክርን ለመጠየቅ ወደ ባለቤትዋ ለምን አልሄደችም? አንድ ጊዜ ነገሩን በገዛ እጇ ከወሰደች በኋላ አዳም አባወራነቱን ስላልተጠቀመበት በእርሷ በተያዘ መሪነት ተሸነፈ። ምን ዓይነት አስቃቂ ውጤት እንዳስከተለ ሁላችን እናውቃለን።

ከዚህ አንጻር እግዚአብሔር እንዴት ባለ መልካም መንገድ በዮሴፍና በማርያም ጋብቻ እንደ ሠራ ማየት

እንችላለን። እግዚአብሔር አንድያ ልጁን ልኮ ወደ ዓለም ሲያስገባ ለዚህ ዓላማ የመረጣት ማርያም መሆኗ በእግዚአብሔር ዕቅድ ግልጽ ነው። ነገር ግን የቤተ ሰቡ መሪ ሁልጊዜ ዮሴፍ ነበር። ስለ ቤተ ሰብ አመራርና አስተዳደር ለዮሴፍ ትእዛዝ በመስጠት እግዚአብሔር ዮሴፍን መሪ አድርጎ እንደቆጠረው ያሳየናል። የማርያም ታዛዥነትና የትሕትና መንፈስ የዮሴፍን መሪነት በመከተልዋ ሳይሆን እራስዋ ለጌታ በመታዘዝዋ ተጀመረ። የመልአኩ ገብርኤል «እነሆ እኔ የእግዚአብሔር አገልጋይ ነኝ፤ አንተ እንዳልህ ይሁንልኝ» ስትል የዋሕነትዋንና ጭምት መንፈስዋን ገለጠች። ሚስት ለባልዋ በመታዘዝዋ መጠን ለጌታ እንደምትታዘዝ ታሳያለች።

በአባወራነት ላይ የሚነሡ ወቅታዊ ጥያቄዎች

ላገቡት! በጋብቻችን ውስጥ በመጽሐፍ ቅዱስ የተሰጠውን አርአያ በአግባብ እንፈጽማለን? እኔ ባል ስሆን ከእግዚአብሔር የተሰጠኝን አባወራነት እፈጽማለሁን? የቤተ ሰቤ መሪ ሆኜ ኃላፊነቱን እወስዳለሁን? ይህንን አባወራነት በእውነተኛ ፍቅር ራሴን መሥዋዕት እስከማድረግ ድረስ ለመፈጽም ዝግጁ ነኝ? ለምሳሌ ዱሮ ለሌላ ነገር የተጠቀምኩበትን ገንዘብና ሰዓት፤ ልማዶችና ከጋብቻ በፊት የወደድኳቸውን ጓደኞች ለሚስቴ ስል ለመተው ዝግጁ ነኝ? ከዚህ በፊት ያልፈጸምኳቸውን አንዳንድ ነገሮች ለእርሷ ስል እፈጽማለሁን? የሚመቸውን ረዳት-ጓደኛ ለመቀበል አዳም ራሱን አሳልፎ ሰጠ፤ ሒዋንም ሕይወት እንድትቀበል የአዳም ሰውነት ተሰብርላት ነበር። ለእንደዚህ ዓይነት መሥዋዕት ዝግጁ ነኝ?

እኔ ሚስት ስሆን ለባለቤቴ በመታዘዝ ለጌታ ኢየሱስ እንደምታዘዝ እገልጣለሁን? ለባለቤቴ እንደመታዘዝ የጌታ ኢየሱስን መንገድ እንደምከተል አስተውላለሁን? ከባለቤቴ ጋር በሰላም እንድናር በቤተ ሰብ ውስጥ የዘመዶቼን ጣልቃ ገብነት ለመቆጣጠር ዝግጁ ነኝ? ስለ ልጆቻችን አስተዳደርና ስለ ገንዘባችን አጠቃቀም የባለቤቴን ውሳኔዎች ለመቀበል ዝግጁ ነኝ? በዕለት ፕሮግራማችን ላይ የእርሱን ምክር መቀበል እችላለሁን? ዋናው ቁም ነገር የሚስትነትና የእናትነት ኃላፊነቴን ለመጠበቅ በእምነት የራሴን ፕሮፌሽናል ሥራ ለመተው ዝግጁ ነኝ? እግዚአብሔር የሚያስፈልገንን ሁሉ እንደሚሰጠን አምናለሁን? እግዚአብሔር በእኔ ውስጥ ደስ የሚያሰኘውን ጭምት መንፈስ እንዲፈጥር እለምነዋለሁን?

ስለ ጋብቻ ለሚያስቡ ላላገቡት ወንዶች!

ወደፊት ስለማገባት ሚስት ሳስብና ስጸልይ ምን ብዬ ራሴን መጠየቅ ይገባኛል? ለእርስዋ ኃላፊነትን እስከምወሰድ ድረስ እወዳታለሁን? እርስዋ በደስታ እንድትታዘዝልኝ እንድትከተለኝ እኔ ለእርሷ መልካም መሪ መሆን እችላለሁን? ስለዚህ ባለመታዘዝ እኔን

የግብርና ሴት እውነተኛ ሚስት ትሆናለች ብዬ አላሰብም።

ስለ ጋብቻ ለሚያስቡ ላላገቡት ሴቶች፤

ወደፊት ስለማገባው ባል ሳስብና ስጸልይ፤ እስከምታዘዝለት ድረስ አከብረዋለሁን? እኔ ለትዳር የምመርጠውን ወንድ እስከምታዘዝለት የማላከብረው ከሆነ ባላገባው ይመረጣል፤ ምክንያቱም ትዳራችን ውሎ አድሮ ችግር ላይ ይወድቃልና።

በባልና በሚስት መካከል ያለው የፍቅር ግንኙነት ከእግዚአብሔር የተሰጠውን አብነት እንዲገልጥና የጋብቻችን አመሠራረትም እንደ እርሱ ፈቃድ እንዲሆን የሕይወት ቃል ለዓለም ሰዎች በማቅረብ ቤተ ሰባቶችንም በእነርሱ መካከል ሆነው እንደ ሻማ እንዲያበሩ እግዚአብሔር ይርዳን!

ከመጽሐፍ ቅዱስ መረጃ ጥቅሶች፤

ዘፍ. 2፥21-25፤ 3፥1-8፤ 16፤ 12፥10-22፤ 16፥1-4፤ 20፥1-18፤ 24፥1-4፤ 27።

ማቴ. 1፥24፤ 2፥13፤ ማቴ. 2፥19፤ 22፤ ሉቃስ 1፥38፤ ሮሜ 12፥2፤ 1ኛቆሮ. 11፥3፤ ኤፌ. 5፥23-25፤ ፊል. 2፥15፤ 1ኛጢሞ. 2፥13።

ስለ መብታቸው የተከራከሩ

የመጽሐፍ ቅዱስ ሴቶች

የስለጽዮድ ሴቶች ልጆች ፡-

1. ማህለህተ
2. ኑኦተ
3. ኤግላተ
4. ሚልካተ
5. ቲርዳተ ናቸው።

እነዚህ ሴቶች በነበሩበት ዘመን የእስራኤላውያን ሴቶች ልጆች የውርስ መብት አልነበራቸውም። ሆኖም እነዚህ አምስት ሴቶች አባታቸው ሲሞት ወራሽ ወንድ ልጅ ስላልነበረው ወደ ሙሴ ቀርበው «አባታችን ሰምድረ በዳ ሞተ ... ወንድ ልጅስ ባይኖረው የአባታችን ስም ከወገኑ መካከል ለምን ይጠፋል? በአባታችን መካከል ርስት ስጠን አሉ።» እግዚአብሔርም ሙሴን አዘዘው፤ «ሴቶቹ እውነት ተናግረዋል በአባታቸው ወንድሞች መካከል የርስት ድርሻ ሰጣቸው የአባታቸውን ርስት ለእነርሱ አላልፈህ ስጥ።» አለው ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሴቶች ወራሽነት ፀደቀ። (ዘጥልቁ 27፥1-11)።

የመዳን ትምህርት

ከናሁ ሠናይ

«እኔ ጉብዓላ ሰው ነኝ ... ማን ያድነኛል?» ሮጧ 7:24 ካለፈው የቀጠለ»

እግዚአብሔር የሰው ልጆችን ሲመለከት ጸድቅ የሆነ አንድ ሰው ስንኳ ከመካከላችን እንዳልተገኘ! ጋጢአት ያልተመረተበት የሰውነት ክፍልም በእያንዳንዳችን እንደ ሌላ የሚገልጹትን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ባለፈው እትም ተመልክተናል። መዝ. 13:1-3።

የዛሬው እትም ደግሞ የሰው መበላሸት ከመፈጠሩ ጀምሮ እንዳልሆነ ያስነብዩል።

የሰው አፈጣጠር እንዴት ነበር?

መቼም እግዚአብሔር የፈጠረው ሁሉ መልካም እንደ ነበረ መጽሐፍ ቅዱስ በቅድሚያ ያረጋግጣልናል። ዘፍ. 1:4; 10:12; 18:21; 25:31።

እግዚአብሔር የፈጠረው ሁሉ መልካም ነበረ ሲባል፣ መልካም ከነበረው ፍጥረት አንዱ ሰው እንደሆነ ግልጽ ነው። እንዲያውም «መልካም» የሚል ገደብ የተበጀለትን የየዕለቱን የፍጥረት መመዘኛ በማለፍ «እጅግ መልካም» የሚል እመርታን የሚያሳይ አዲስ የመመዘኛ ወሰን የተገኘው፣ ሰው ከተፈጠረና የፍጥረት ገዥ ሆኖ ከተቀመጠ በኋላ ነበር። ዘፍ. 1:31።

ስለዚህ ፍጥረት ሁሉ ያለሰው «መልካም» ሲሆን፤ ከሰው ጋር ሲታይ ደግሞ «እጅግ መልካም» ነበረ። ከሌሎች ፍጥረታት ሰውን የሚያልቀው የተፈጥሮ ብልጫው ከምን መጣ? ለሚለው ጥያቄ መልስ ማግኘት የማይቻል ጥማት ያረካል።

ሰው ሌሎች ምድራውያን ፍጥረታት ከተፈጠሩበት ምድር ብቻ እንዳልተፈጠረ መጽሐፍ ቅዱስ ሲያብራራ «...እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ከምድር ሀፈር አበጀው።» ካለ በኋላ «በአፍንጫውም የሕይወትን እስትንፋስ እፍ አለበት።» ይላል። ዘፍ. 2:7። ሰው ከምድር ብቻ እንደተፈጠሩት እንስሳት አራዊት፣ አዕዋፍ ለመብላት፣ ለመጠጣት፣ ለመራባት፣ ሙቀትንና ቅዝቃዜን ለመለየት ... በምታስቸል ደማዊት ነፍስ -እንዲንቀሳቀስ ብቻ አላደረገውም። «እኔ ሕያው ነኝ» የሚልበትን የሕይወቱን እስትንፋስ በመስጠትና በደማዊት ነፍስ ሕያዋን ከተባሉ ፍጥረታት በማላቅ አከበረው። ዘፍ. 32:40። ኢዮብ 33:4-6።

የእግዚአብሔርም የሕይወት እስትንፋስ ሕያው ለድርጊታልና ሰው በዚህ ተፈጥሮአዊ ባሕርይ መንፈስ የሆነውን የእግዚአብሔርን መልክ በመያዙ የመንፈሳዊ መልክ ባሕርያዊ መግለጫዎች በሆኑት እውነት፣ ጽድቅና ቅድስና ... አምላኩን ይመስላል ሊባል በቃ። ዮሐ. 4:24፤ ኤፌ. 4:24፤ ቆላ. 3:10።

በእንስሳት፣ በአራዊት፣ በአዕዋፍ ... በማይገኝ ለባዊነቱ፣ ነባቢነቱና ዘላለማዊ ሕያውነቱም የአምላክ ምሳሌ ሆኗል።

ሰው ከሌሎች ምድራውያን ፍጥረታት ሁሉ ተለይቶ፣ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የማወቅ፣ በእግዚአብሔር ፈቃድ ሚዛንነት ክፉ ምን እንደሆነ የመረዳት፣ ክፉን የመጥላትና ቅድስናን የመምረጥ ችሎታና ዝንባሌ ሊኖረውም የቻለው አምላኩን በሚመስልበት፣ የእግዚአብሔር የሕይወት እስትንፋስ በሆነው ሕያውነቱ ነው። በዚህም ተፈጥሮአዊ ባሕርይ ሰውን ስንመዝገው ከግዙፋን ፍጥረታት ብቻ ሳይሆን ከረቂቃችን ፍጥረታት መካከልም ቢሆን የሚወዳደረው እንደሌለ እንረዳለን።

መላእክት እንኳ እምሳብ አልቦ (ካለመኖር) አምተቶ የፈጠራቸው መኖሩን ሲሆኑ፣ የሥራ መደባቸውም ሕይወትን ይወርሱ ዘንድ ያላቸውን ማገልገልና የአምላክን ፈቃድ ማድረግ እንደሆነ ከቃሉ እንማራለን። መዝ. (91):11፤ (104):4፤ ዕብ. 1:14፤ ራእይ 4:10-11።

እንደዚህ ሆኖ የተፈጠረው ሰው የፍጥረት ራስ በመሆን ፍጥረትን እንዲገዛ ሥልጣን ተሰጠው። (ዘፍ. 1:26-31።) የዚህም ምስጢር እግዚአብሔር በሰው ውስጥ ባኖረው የሕይወት እስትንፋስ አማካይነት በሰው ሆኖ ፍጥረትን እንዲገዛ የተነደፈ እቅድ መሆኑ ግልጽ ነው።

በዚህ ትይዩ መላእክት እንኳ ሰውን ሕያው ካደረገው ከእግዚአብሔር እስትንፋስ አልተፈጠሩም። ሥጋ ባለመልቦላቸው እጅግ በጥቂቱ፣ ለጥቂት ጊዜ ከሰው የበለጡ ሆነው የሚታሰቡበት ሁኔታ ቢኖርም ለሰው የተሰጠው የግዛት ዓይነት አልተሰጣቸውም። መዝ. 8:4-6 ዕብ. 2:6-9። እንዲያውም እግዚአብሔር ለሰው ሊያወርሰው ያዘጋጀውን መንግሥተ ሰማያት መላእክት ከበሰተውጪ ሆነው እያዩ ይመኙታል እንጂ በወራሽነት ከቶ አይገቡበትም። ዕብ. 2:5፤ 1ጴጥ. 1:10-12።

ከሚያስደንቀው በላይ አስደናቂ የሆነ የእግዚአብሔር ሥራ ደግሞ አለ። በራሱ ምርጫ ክብሩን ያጣው ሰው በእግዚአብሔር ጸጋ ወደ ክብር ሲመለስ ራሱ ሆኖ በእግዚአብሔር ቀኝ በተቀመጠው አምላክ -ሰው (አማኑኤል) በሆነው ሰጊታችንና በአምላካችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ዛሬም እንኳ መላእክትን እየገዛ ነው። ኤፌ. 1:18-23፤ 2:6-7፤ 1ቆሮ. 6:3።

የሰው አፈጣጠር እንደዚህ ያማረና የተዋበ ሆኖ ሳለ ታዲያ እንዴትና መቼ ተበላሸ? የሚለው ጥያቄ በሚቀጥለው እትም ይመለሳል።

የክፍሉ መታሰቢያ ጥቅስ።

አቤቱ! ግሩምና ድንቅ ሆኜ ተፈጥራለሁና አመሰግንሃለሁ!! መዝ. 138(139):14።

መሠረተ እምነት

ከናሁ አዳም

ካለፈው የቀጠለ»

በአንድ ይሆዋ ከሁለት በላይ የሆኑ አካላት እንዳሉ የሚገልጹትን ጥቅሶች ከመጽሐፍ ቅዱስ ያውም ከብሉይ ኪዳን የመጀመሪያው መጽሐፍ አንድ ባንድ መመልከታችንን እናስታውሳለን። በዚሁ ሁኔታ ጥናታችንን በመቀጠል የብሉይ ኪዳን አባቶች ይሆዋ በአካል ከሦስት እንደማይበልጥና እንደማያንስ አረጋግጠው እንደነበረ የዛሬው እትም ያስነበበናል።

ነጥብ (ጭብጥ) ሁለት

በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩ አባቶች ይሆዋ በአካል ሦስት መሆኑን ተምረው አስተምረዋል።

ማስረጃ 1.

በአራት ዘጠላቱ ም.6 ሙሴ ከይሆዋ የተማረውንና ያስተማረውን የቡራኪ ትምህርት እንይ :-

ቍ.24 ይሆዋ ይባርክህ፤ ይጠብቅህም።

ቍ.25 ይሆዋ ፊቱን ያብራላህ፤ ይራራላህም።

ቍ.26 ይሆዋ ፊቱን ወዳንተ ያንሣ፤ ሰላምንም ይስጥህ።

ይህ ጥቅስ «እኛ» እያለ ራሱን የገለጸውን የአንዱን ይሆዋ ሦስትነት ያስተምራል።

አርዮሳውያን ግን «ይሆዋ፣ ይሆዋ፣ ይሆዋ» በማለት ሦስት ጊዜ መነገሩን አጋጣሚ ወይም አጽንኦት ነገር (ነገርን ማጠናከር) አድርጎ በመቁጠር፣ በትንቢተ ሕዝቅኤል 21+27 ካለው ጥቅስ ጋር ለማመሳሰል ይሞክራሉ። እግዚአብሔር በአጋጣሚ አይሠራም፤ አይናገርም፤ በእቅድ ለዓላማ እንጂ። ኢያሱ 23+14-15። ኢሳ. 55+10-13። ስለዚህ አጋጣሚ የሚሉትን እንለፈው።

ቃላት ለንግግር ማጠናከሪያ (ለአጽንኦት ነገር) እንዲያገለግሉ በሚደረግበት ጊዜ እያንዳንዱ ቃል የአንድ ዕረፍተ ነገር ባለቤት ሆኖ አልተነገረም። ለምሳሌ በሕዝ. 21+27 የተጻፈውን «ባድማ፣ ባድማ፣ ባድማ አደርጋታለሁ።» የሚለውንና በሌሎቹም ክፍሎች (በዘፍ. 22+11። 1ሳሙ. 3+10። 1ነገ. 13+2። 2ሳሙ. 18+33። የሐዋ. 9+4።) የተጻፉትን እንመልከታቸው። እነዚህንና የመሳሰሉትን ጥቅሶች ከአራት ዘጠላቱ 6+24-26 ጋር ብናጻጽራቸው ከቶ አይመሳሰሉም። «ይሆዋ» የሚለው እያንዳንዱ ስም አንድ ቍጥር ተሰጥቶት ራሱን የቻለ አንዳንድ ዕረፍተ ነገር የተሠራለት ስለሆነ፣ በአንድ ዕረፍተ ነገር፣ በአንድ ማሰሪያ አንቀጽ ውስጥ ነገርን ለማጠናከር በተደጋጋሚ እንደሚነገረው ቃል ሊቁጠር አይገባውም። ይልቁንም ይሆዋ የአካል ሦስትነት እንዳለውና፣ እያንዳንዱም

አካል የራሱ ግብር መግለጫ ለሆነ ዕረፍተ ነገር ባለቤት የመሆን መብት እንዳለው ያስገነዝባል።

በተጨማሪም አርንና ልጆቹ የይሆዋን ስም ለበረከት በሕዝቡ ላይ የሚጠሩበት መንገድ እንዲሆን በድንጋጌ የወጣው ይኸው ሥሉስ የመለኮታዊ ስም አጠራር ፎርሙላ (ናሙና) መሆኑ ይህን ክፍል የሐሳቡ ቍልፍ መከፈቻ ያደርገዋል።

ሐዋርያው ጳውሎስ «የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ፣ የእግዚአብሔር ፍቅር፣ የመንፈስ ቅዱስም ኅብረት ከሁላችሁ ጋር ይሁን።» አሜን። (2ቆሮ. 13+14።) ለማለት የበቃው ያለምክንያት (በአጋጣሚ) ወይም ለአጽንኦት ነገር አይደለም። መነሻ ምክንያቱ «ለበረከት ስሜን በእስራኤል ላይ የምትጠሩበት መንገድ ይህ ይሁን።» የሚለውን ድንጋጌና ከድንጋጌው ጋር የተሰጠውን ናሙና ትርጉም ከመረዳት የተነሣ እንደሆነ ሊያከራክር አይገባውም። (እንደገና ዘጉ. 6+22-27 ያንብቡ።)

ማስረጃ 2.

በአራት ዘዳግም 6+4። «እስራኤል ሆይ! ስማ፤ የኛ ኤሎሂም የሆነው ይሆዋ አንድ ይሆዋ ነው። ወይም አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው።» ይባላል።

ይሆዋ በአንድ አካላዊ መንፈስ ብቻ የሚታወቅ ነው ለማለት ይህን ጥቅስ እንደማስረጃ ማቅረብ አለማስተዋል ነው። በአንድ (በነጠላ) አካላዊነት ስለሚታየውና ስለሚታወቀው ሰው «ያ ሰው እኮ አንድ ነው» ተብሎ ቢነገር ከሞኝነት ይቈጠራል። አንድ ነው ተብሎ የመነገሩ አስፈላጊነት፤ የሐሳቡም ውበትና አስገራሚነት ሰዎች ከአንድ ቍጥር በላይ ሆነው ላለ አንድ ያደረጋቸውን ምስጢራዊ ሰንሰለት እንዲገልጽ ሆኖ በሚነገርበት ጊዜ ነው።

ለምሳሌ፣ በጋብቻ ቃል ኪዳን የተጣመሩ ወይም የተዋሀዱ አንድ ወንድና አንዲት ሴት ሁለት ሆነው ሳለ በቃል ኪዳኑ ምክንያት «አንድ ናቸው።» ይባላል። ዘፍ. 2+24። ማቴ. 19+4-6።

ባልን ለብቻው አንድ ሰው መሆኑን መግለጽ አላስፈላጊ ነው። ሚስትንም ለብቻዋ አደናጋሪ ያልሆነውን አንድ አካልነትዋን ሥራዬ ብሎ መናገር ማደናገር ነው። ዳሩ ግን በየራሳቸው ምልአት አካል፣ ምልአት ባሕርይ፣ ምልአት ሀላፊ ያላቸው ወንድና ሴት እግዚአብሔር በፈጠረላቸው የጋብቻ መጣመር ምክንያት የተገኘውን፣ በዓይን እይታ ሳይሆን በማስተዋል ብቻ መረዳት የሚቻለውን ምስጢራዊ አንድነት መናገርና መጻፍ ተገቢም አስፈላጊም ይሆናል።

እንደዚሁም «ኢየሱስ አዳኚና ጌታዬ ነው» በሚል አንድ እምነት የተሰባሰቡና ምስጢረ ጥምቀትና

ምስጢረ ቊርባንን የተቋደሱ ምእመናን «አንድ አካል» ናቸው ተብሎ መነገሩ የማይታይና የማይጠበቅ አድርጎ ሥጋዊ አእምሮ ያቆመውን የልዩነት ግድግዳ ለማፍረስ ነው። ሮሜ. 12፡3-5። 1ቀሮ. 12፡12-13። ገላ. 3፡26-28።

እንግዲህ ሦስቱ የይሆዋ አካላት ብዛታቸው በአንድነታቸው አለመደምሰሱ፤ አንድነታቸውም በሦስትነታቸው አለመናጋቱ ሊነገር የሚገባው ዘመናት የማይሸሩት ድንቅ ነገር አይደለምን?

ይሆዋም በኤሎሂምነት ራሱን ቢገልጽም፤ እኛ የማለት መብት ቢኖረውም፤ እንፍጠር፤ እንወረድ እያለ ምክክር ቢያደርግም «አንድ ይሆዋ» እንደሆነ ታወጀ። ዘጳ. 6፡4። እወጃውም አስፈላጊነት ነበረውና። በነጠላ ቊርባን (አንድ አካልነት) የሚታወቅ ቢሆንም ኖሮ እወጃው እንዴት አስፈላጊ ይሆን ነበር?

ማስረጃ 3.

በትንቢተ ኢሳይያስ 6፡1-10። ነቢዩ የይሆዋን ክብር ማየቱ የተገለጸበትን ክፍል እናነባለን። «ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ ይሆዋ የሠራዊት ጌታ» እያሉ ሱራፌል አመሰገኑ። አመሰጋጃቹ በከበቡት ዙፋንም ላይ ከተቀመጠው ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ ይሆዋ «ማን ይሔድልናል? ማንንስ እልካለሁ?» የሚል ድምፅ ተሰማ።

ይሆዋም ነቢዩን ሲናገረው «ሒድ፤ ይህን ሕዝብ መሰማትን ትሰማላችሁ፤ አታስተውሉምም፤ ማየትንም ታያላችሁ፤ አትመለከቱምም፤ በላቸው። በዓይናቸው እንዳያዩ፤ በጀሮአቸውም እንዳይሰሙ፤ በልባቸውም እንዳያስተውሉ፤ ተመልሰውም እንዳይፈወሱ፤ የዚህን ሕዝብ ልብ አደንድን፤ ጀሮአቸውንም አደንቁር፤ ዓይናቸውንም ጨፍን» አለው።

የዚህን ቃል መልእክት በተናጋሪው በይሆዋ መንፈስ የምንመረምርና የምናስተውል ከሆነ ከዚህ ከኢሳይያስ ራእይ የሚከተሉት ትምህርታዊ ነጥቦች ጉልተው ሊታዩን ይገባል።

ሀ. ሱራፌል ያመሰገኑትና ነቢዩ በራእይ የተመለከተው «ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ የሆነውን ባለአንድ ዙፋን ይሆዋን እንደሆነ፤

ለ. ሦስት ጊዜ ቅዱስ ተብሎ መጠራቱ «እኛ» በማለት ራሱን ለሚያስተዋውቀው ይሆዋ ተገቢ መግለጫ እንጂ አጋጣሚ እንዳልሆነ፤ ከዚያውም ዘንድ ሦስትነቱን እንደሚያስተምር፤

ሐ. ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ በመባል የተመሰገነው ይሆዋ «ማን ይሔድልናል?» ሲል የአካል ሦስትነቱን፤ ማንንስ እልካለሁ በሚልበት ጊዜ ግን ባለአንድ ዙፋን ገዥነቱን እንደሚያስረዳ፤

መ. ከዚህም በመነሣት የብሉይ ኪዳን አባቶች የይሆዋን ሦስትነቱንና አንድነቱን በማመንና በመስበክ ከሐዲስ ኪዳን አማኞች የሚስተካከሉ እንደነበሩ፤

እናምን ዘንድ የቃሉ መልእክት ያስገድደናል።

ማስረጃ 4.

ሐዋርያው የሐንስ በወንጌሉ ም. 12፡36-42 የሚያስተምረንን እንቀበል። ኢሳይያስ በዙፋናዊ ክብር ካያቸው «ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ይሆዋ» ከተባሉትና «እኛ» በማለት ራሳቸውን ከገለጹት ሦስት ሕያዋን አካላት (ሥላሴ) አንደኛው ሕያው አካል ሰው ሆኖ በምድር የተመላለሰው የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን ወንጌላዊው ያረጋግጣል። «ኢየሱስም ይህን ተናግሮ ሒደና ተሠወረባቸው። ነገር ግን ይህን ያህል ምልክት በፈታቸው ቢያደርግ፤ ነቢዩ ኢሳይያስ... የተናገረው ቃል ይፈጸም ዘንድ በእርሱ አላመኑም። ኢሳይያስ ደግሞ በዓይናቸው እንዳያዩ፤ በልባቸውም እንዳያስተውሉ፤ እንዳይመለሱም፤ እኔም እንዳልፈወሳቸው ዓይናቸውን አሳወረ፤ ልባቸውንም አደነደነ ብሎአልና ስለዚህ ማመን አቃታቸው። ኢሳይያስ ከብሩን ሰላየ፤ ይህን አለ፤ ስለእርሱም (ስለ ኢየሱስ) ተናገረ።»

ኢሳይያስ ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ በመባል ሲመሰገኑ ካያቸው፤ ማንስ ይሔድልናል? ሲሉ ካደመጣቸው መካከል አንደኛው ወልድ (ኢየሱስ ክርስቶስ) እንደሆነ ወንጌላዊው በግልጽ አልጻፈምን?

ማስረጃ 5.

ኢሳይያስ ካያቸው ሦስት ጊዜ ቅዱስ በመባል ከተመሰገኑትና በእኛነት ራሳቸውን ከገለጹት መካከል አሁንም አንደኛው ሕያው መንፈሳዊ አካል መንፈስ ቅዱስ መሆኑን ወንጌላዊ ሉቃስ ያረጋግጣልናል። እንዲህ ሲል፡ «... መንፈስ ቅዱስ በነቢዩ በኢሳይያስ ለአባቶቻችን ወደዚህ ሕዝብ ሒድና፤ መሰማትን ትሰማላችሁ፤ አታስተውሉም፤ ማየትንም ታያላችሁ፤ አትመለከቱም። በዓይናቸው እንዳያዩ፤ በጀሮአቸው እንዳይሰሙ፤ በልባቸውም እንዳያስተውሉ፤ ተመልሰውም እንዳልፈወሳቸው የዚህ ሕዝብ ልብ ደንድኖአል፤ ጀሮአቸውም ደንቁሮአል፤ ዓይናቸውንም ጨፍነዋል በላቸው ሲል መልካም ተናገረ።» የሐዋ. 28፡25-27።

በሱራፌል እየተመሰገነና እየከበረ በአንድ ዙፋን ላይ ነቢዩ የተመለከተው «ይሆዋን» ነበረ። ኢሳ. 6፡1-3። ሆኖም የተመለከተው አንድ ሕያው አካላዊ መንፈስ ብቻ አልነበረም። ማለት «አብ» ብቻ አልነበረም። እንደ የሐንስ፤ ወንጌላዊ አገላለጽ «ወልድም» የዚያው ክብርና የዚያው ዙፋን ባለቤት ነው። እንደ ወንጌላዊ ሉቃስም ትምህርትና ገለጻ «መንፈስ ቅዱስ» የዚያው ክብርና የዚያው ዙፋን ባለቤት ነው። እንዲህ ስለሆነም ይሆዋ ራሱን «እኛ» በማለት ለነቢዩ ገለጸ። ስለዚህም ሱራፌል ሦስት ጊዜ ቅዱስ እያሉ አመሰገኑ።

ከዚያ ክብርና ዙፋን አነስተኛ ድርሻ አለው የሚባል የለም። ይገርማል! በሐዲስ ኪዳን ዘመን ውስጥ የሚገኙ ሰባልዮሳውያንና እርዮሳውያን የብሉይ ኪዳን ዘመኑ ኢሳይያስ ያየውን ያን ዙፋንና ክብር እነዚህንም ባለአንድ ዙፋኖች አላዩም፤ የሱራፌልንም ሆነ የባለዙፋኖችን ድምፅ አልሰሙም። (የይሆዋንም ድምፅ ሰማሁ እንዲህ ሲል ማን ይሔድልናል ኢሳ. 6፡8)

ምናልባት ማየትን አይተው ይሆናል፡፡ አልተመለከተም እንጂ፤ መስማትንም ሰምተው ይሆናል አላስተዋሉም እንጂ፡፡ የነቢዩ የኢሳይያስ ትንቢት ልክ በአይሁድ እንደ ተፈጸመ በእነርሱም ተፈጽሞባቸዋል ማለት ነው፡፡ የብሉይ ኪዳን ነቢያት ግን እንደ ጳለኞቹ የሐዲስ ኪዳን ሐዋርያት ሰምተውት፡፡ አይተውት፡፡ ተመልክተውት አስተውለውት ነበር፡፡

ማስረጃ 6.

በነቢዩ በኢሳይያስ በኩል የተላለፈልን ተጨማሪ የሥላሴ ትምህርት አለ። (ኢሳ. 48፡12-16። የ1947 ዓ.ም. የአማርኛ ትርጉምና እትም።)

ሰው ሆኖ ሰውን የማዳን ድርሻን የወሰደው «ወልድ» በነቢዩ ዘመን «...ያዕቆብ ሆይ! የጠራሁህም እስራኤል ሆይ፤ ሰማኝ እኔ ፊተኛ ነኝ፤ እኔም ጳለኛ ነኝ። ... አሁንም ጌታ እግዚአብሔርና መንፈሱ ልከውኛል።» ሲል ድምፁን አሰማ። ጥቅሱ የሁለት ላኪዎችና የአንድ ተላኪ መኖርን ያስተምራል። ላኪዎች እግዚአብሔርና መንፈሱ (አብና መንፈስ ቅዱስ) ሲሆኑ ተላኪው ደግሞ ወልድ ነው። (ከዮሐ. 17፡3፡ 18 ጋር ማመሳከር ይጠቅማል።)

ታዲያ ሁለት ላኪዎችና አንድ ተላኪ ሦስት አይባሉምን? ሥላሴ ማለትኮ ይኸው ነው።

በአብና በመንፈስ ቅዱስ የተላከው ወልድ በዚሁ በትንቢተ ኢሳይያስ 48፡12-16 እንደተብራራው

ሁሉን የፈጠረ ነው። ዮሐ. 1፡1-3።

ከሁሉ በፊት የነበረ፤ ሁሉንም አሳልፎ የሚኖር (አልፋና ሦሚጋ) ነው። ራእይ 1፡17-18፤ 22፡12-13።

ማጠቃለያ

ከዚህ በላይ ከማስረጃ 1-6 ያቀረብናቸው ጥቅሶች በማስረጃነት ለቀረቡለት ነጥብ (ጭብጥ) ሁለት በትክክል መመስከር አለመመስከራቸውን ጥቅሶቹን ደጋግመን በማንበብ እናረጋግጥ።

በእኛ ግንዛቤ እነዚህ ማስረጃዎች ፦

ሀ. የሠራዊት ጌታ ይሆዋ በአካል ሦስት (ሥሉስ፤ ሥላሴ) መሆኑን፤

ለ. ከሥላሴ እያንዳንዱ አካላዊ መንፈስ በራሱ «ይሆዋ የሠራዊት ጌታ» ተብሎ የመጠራትና የመመለከት ባለመብት እንደሆነ፤

ሐ. የሥላሴ ዙፋንና ክብር የማይከፋፈል ነገር ግን በአንድ መለኮተ ይሆዋ ጽናት መቆሙን

ያስጨብጡናል ብለን እናምናለን። ስለዚህም ለእኛ ሦስቱ (ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ) ማለት አንድ «የሠራዊት ጌታ ይሆዋ» ማለት ነው። አንዱም ይሆዋ በሦስትነቱ እኛ የማለት መብት ያለው (ሦስት ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ) ማለት ነው።

ለጤናዎ እነዚህን ንቅናቄዎች ይሞክሩ

ጭውውት

አለቃ ነቅዕ ጥበብና ቤተ-ሰባቸው።

ከቀርቦ በኋላ፤ ጊዜው በግምት ሦስት ሰዓት ይሆናል።

- እነዚህ ልጆች ዛሬም ወደ እርሻ ሔደው አይሠሩም ማለት ነው? - አሉ ወይዘሮ ትደነቂያለሽ ጠቢያው።

- ነገ ይሰማራሉ፤ ዛሬ እኔ የትም ስለማልሔድ፤ እነርሱም እቤት ውለው ቢያጠኑ ይሻላል። - አሉ አለቃ ነቅዕ ጥበብ የምሩ። ጠዳያውም በማከታተል ተጣሩ። - ግሩም ኢፕቶሳ ልዕልት! አሉ።

- አቤት፤ አቤት! - አሉ፤ ሁሉም በየተራ። - ኑ፤ ወንበራችሁን ዘርጉና ቀጽሉ። እስካሁን ምን እየሠራችሁ ነው? - በጥያቄ የተዘጋ፤ ግን መልስ የማይሻ ኮስታራ ትእዛዝ ነበረ።

እነግሩም እየተቻከሉ ወደ አባታቸው ሲሔዱ፤ -የወንዶቹስ ይሁን መቼም። አሁን የሴቷ ልጅ ትምህርት ምን ይባላል? ጻዊት ከደገመች መቼ አንሳትና ነው፤ አትቀድስ፤ አትሠልስ፤ መጣ። ቅኔ እያሉ ሥራ እንደያስፈቷት። - አጉረመረሙ ወይዘሮ ትደነቂያለሽ። ልጆቻቸው እንጂ አለቃ የባለቤታቸውን ንግግር አልሰሙትም፤ ቢሰሙትም አይመልሱላቸው እንደነበረ ከልማድ የታወቀ ነው። ሦስቱም ልጆች መጣ። - መጣሩቸውን ይዘው ተቀመጡ። እግዚአብሔር ትምህርቱን እንዲባርክላቸው አለቃ ጸሎት አደረሱ።

ትምህርት ለመጀመር እንደተዘጋጁ -አባባ፤ - አለ ግሩም። አቤት! የሚል ድምፅም ሳይጠብቅ -አባባ! ትናንት ያጋጠመኝ ነገር አለ፤ ከትምህርት በፊት ልናገርና የምጠይቀውን ያስረዱኝ። አለ። አሁንም ፈቃድ ሳይሰጡት ንግግሩን ቀጠለ።

- ትናንት ሁለት የከተማ ልጆች - እንጂ! የአስካላ ተማሪዎች ሳይሆኑ አይቀሩም። ከመምሪ በሻህ ውረድ ጋር ሲነጋገሩ ቆሜ አዳምጥ ነበር። ታዲያ እየቁየ ንግግራቸው ከውይይት ወደ ክርክር ተሻገረ። መምሪም ተቆጡ፤ በመቋሚያቸው እንደኛውን ልጅ ሊዝልጡት ሠንዝረው ነበር፤ ተወርውረው መቋሚያቸውን ባልይዘ። ከገላገልኳቸው በኋላ ልጆቹ እኔንም፤ መምሪንም -ጌታ እግዚአብሔር ይባርክችሁ በማለት መረቁንና በፈገግታ ተሰናብተው መንገዳቸውን ቀጠሉ። የሁለቱም ወገኖች ሁኔታና አነጋገር ገረመኝ። ሌሊቱን ሲያብሰለስለኝ፤ ሲያባዝተኝ አደረ።

ስለ ምን ነበር ክርክራቸው ወይም ውይይታቸው? አሉ አለቃ። ግሩም ከየት መጀመር እንዳለበት አስብ አደረገና በረጅሙ ተነፈሰ። -ልጆቹ እፊት-እፊት ይሔዱ ነበር። መምሪ ግን ከቤተ ክርስቲያን አቅጣጫ ሲመጡ እመሳለሚያው አጠገብ ከመስቀልኛው መንገድ ላይ ተገናኙ። ልጆቹ ቆም እንዳሉ ለጠቅሟቸው። ሁለቱም ለመምሪ ቅድሚያ ለመስጠት መንገዱን ለቀቅ አደረጉ። ከአንገታቸውም ጉንበስ በማለት ሰላምታ ሰጧቸው። መምሪም አጸፋውን

ይሰጣሉ ብዬ ስጠብቅ ለምን እንደሆነ ሳላውቅ ፊታቸውን ከስ-ከስ አደረጉት። እኔም ለሁሉም ሰላምታ ሳልሰጥ በመገረምም፤ በመደንገጥም ከልጆቹ አጠገብ ቆምኩ።

የአያት የቅድም አያቶቻችሁን ሃይማኖት ትታችሁ የባዕድ ሃይማኖት መከተላችሁን ሰምቼ ነበር፤ ይኸውና በዓይኔ አሳየኝ። እናንተ ከሃዲዎች፤ ርጉሞች ናችሁ። - አሉ በመቋሚያቸው እየጠቁሙ። ዓይኔ መቋሚያቸውን ቢከተል የመቋሚያቸው ጫፍ ልጆቹ በእጃቸው ወደያዙት «መጽሐፍ ቅዱስ» ማመልከቱን ተረዳሁ።

ከሁለቱ እንደኛው ልጅ ለስለስ ባለ ድምፅ

- ሃይማኖት እኮ! -አለ። ሃይማኖት እኮ የአያቱ የቅድም አያቱ ነው ተብሎ አይታመንበትም የኔታ። መጽሐፍ ተመርምሮ የሚያድን፤ ለነፍስ ዋስትና የሚሰጥ መሆኑ በመጽሐፍ ቃልና በሕሊና ሲረጋገጥ ብቻ «የኔ ሃይማኖት ነው» ተብሎ ይያዛል እንጂ። እንዲህም ባይሆን ኖሮ በአቡነ ሰላማ የተሰበከውን ወንጌል በዚያ ዘመን የነበሩት አባቶቻችን ባልተቀበሉት፤ የአያት የቅድም-አያቶቻችን ሃይማኖት አይደለም ብለው በተቃወሙት ነበር።

አቡነ ሰላማ ወንጌልን በሃገራችን በሰበኩበት ጊዜ ሰዎቹ የዘር ሃይማኖት ነበራቸውኩ! በአሪት ሃይማኖት የነበሩ፤ ጨረቃ የሚያመልኩ፤ ለልዩ ልዩ ፍጥረት የሚሰግዱ ነበሩ ከታሪክ እንደምናነበው። ታዲያ ቢሆንም ወንጌል ሲሰበክላቸው የቃሉን እውነት በመረዳታቸው እኩሌቶቹ ተቀበሉ፤ ያልተቀበሉትም በቀድሞው ሃይማኖታቸው ጸኑ። የኔታ! በእርስዎ አባባል ከተሔደ ከዘር የወረደላቸውን የጨረቃ አምልኮ አንተውም ያሉት መመስገን፤ አዲሱን የወንጌል ሃይማኖት የተቀበሉት መነቀፍ ነበረባቸው ማለት ነው - አለ።

- ወዴት፤ ወዴት ነገር ታጠማዝላህ? እኔ የተናገርሁት ስለክርስትና ሃይማኖታችን ብቻ ነው። -አሉ መምሪ እንደ ተቆጡ ሆነው። ሐሳባቸውንም ሳይቋጩ አቋረጡት።

- የክርስትና ሃይማኖትም ቢሆን - አሉ ሁለተኛው ልጅ በወንድሙ ተተክቶ መልስ ሲሰጥ። -የክርስትና ሃይማኖትንም ቢሆን የወላጆች በመሆኑ ብቻ እንደ ባህል፤ እንደ ወግ ዕቃ፤ እንደ ቋንቋ፤ እንደ ሃብት በውርስ ሊቀበሉት አይገባም። ክርስቲያን መሆን ለምን እንደሚያስፈልግ በቅድሚያ ቅዱሳት መጻሕፍትን መርምሮ ማንን እንዴት ማመን እንደሚገባ መረዳት ያሻል ማለታችን ነውኩ! መምሩ አለ።

በዚህን ጊዜ ነበር ቁሱ መቋሚያቸውን የሠነዘሩት አለና ግሩም ንግግሩን ደመደሙ። በዘዝ ብሎም የአባቱን ዓይን-ዓይናቸውን ይመለከት ጀመር።

- ታዲያ ምን ለመረዳት ፈልገህ ነው ይህን ንጠመኝህን የነገርከን? አሉ አባት።

- የልጆቹ ጥያቄዎች መልስ አላገኙም! አባባ። በአጋጣሚውም የተከሠቱ ሁኔታዎች መልስ የሚያሻው ጥያቄ ቀስቅሶዋል። የሁሉንም መልሶች መረዳት አፈላጋሪ ሁኔታ። ነበር የልጆቻቸው መልስ። -እስኪ ጥያቄዎችህን አንድ ባንድ እንስማቸው። አሉ አለቃ ነቅዕ ጥበብ።

አንደኛ -አለ ግሩም። አንደኛ አዘውተራችሁ እንደምትነግሩን የእናንተ የወላጆቻችን የዘር ሐረግ ሲሳብ በአቡነ ሰላማ ሰብከት ክርስቲያን ከሆኑ የዘር ግንዶች የበቀለ ነው። እኛም ልጆቻችሁ ከክርስቲያን ቤተ ሰብ በመወለዳችን ክርስቲያን ተደርገናል።

- ክርስቲያን ተደርገናል? ሲሉ አለቃ የልጆቻቸውን ንግግር በድንገት አቋረጡት። -አዎና! አለ ግሩም።

- እኛ መጻሕፍትን መርምረን ክርስቲያን መሆን አለብን በማለት በውሳኔያችንና በምርጫችን ክርስቲያን አልሆንም። ከልጅነታችን ጀምሮ እናንተ የምትሉትን እንድንል፤ የምትሠሩትን እንድንሠራ አዘዛችሁን። እናንተን መምሰልና መከተል ሥነ ሥርዓት ሆነና የምትሉትን አልን የምትሠሩትን ሠራን። ይኸው የመምሰል ሁኔታ ክርስቲያን ሊያሰኝን ይበቃል ካልተባለ በስተቀር፤ ለምን ክርስቲያን መሆን አስፈላጊ? ክርስቲያን በሆኑትና ባልሆኑት መካከል ቀኖናዊ ሥነ ሥርዓትን ሲፈጽሙ መታየት ነው፤ ወይስ በልዩነት የሚታወቅና የሚታይ የሕይወት ለውጥ አለ? ካለስ ምንድና ነው? -የሚለውን አስበነውም አናውቅ። እንድናስብበትም ዕድል አልተሰጠንም ማለቱ ነው አለና ግሩም ወደአባቱ ተመለከተ።

አለቃ ግንባራቸውን ቋጠር-ፈታ፤ ጨፍገግ-ፈገግ፤ እያደረጉ በመደመም እያዳመጡ ሳለ የልጆቻቸው ንግግር ቢቋረጥባቸው፤ አንዴ ተናጋሪውን፤ አንዴ አንተነህንና ልዕልትን በእይታቸው ዳሰሱና -ቀጥል እንጂ! አሉ።

አስተያየታቸውና አነጋገራቸው ያለመቁጣት ምልክት መሆኑን የተረዳው ግሩም አየር ሳበና -ታዲያ እኔ የምለው ልቤ ቅዱሳት መጻሕፍት በሚሰጡት ምስክርነት ያልተለኮሰና ያልበራ መሆኑን እያወቅሁ የዓለም መብራት ክርስቲያን ነኝ ማለቱ በእሳት ያልተቀጣጠለ፤ ነገር ግን በመቅረዝ ላይ በመቀመጡ ብቻ መብራት ነኝ የሚል ሻማን አስመስሎኛልና ላፍሮ ይገባኛል። ከእኛ ይልቅ በአቡነ ሰላማ ዘመን የነበሩ ሰዎች እውነተኛነት ነበሩ። በተለያየ ሃይማኖት በነበሩበት ጊዜ ክርስትና ሲሰበክላቸው ምርጫና ውሳኔ አደረጉ። በነባር ሃይማኖታቸው ሳይገበዙ በጊዜው መጫ የነበረውን ክርስትና ያለይሉኝታና ያለ ፍርሃት አንዳንዶች ተቀበሉ። በመቀበላቸውም ከነብረተሰብ ችግር አልደረሰባቸውም።

እኛ ግን የእነሱን ዓይነት መረዳትና ውሳኔ ከማድረግ ውጪ ነን። ቀኖናዊ ሥነ ሥርዓትን መፈጸም ብቻ በተለምዶ ክርስቲያን ያሰኛል እንጂ እያደርገንም አላለሁ። አይደለም እንዴ! ሳይደከምበት በውርስ እንደመጣ ቅርስ የአባቱ፤ የአያቱ፤ የምለው ሃይማኖት አያስመካኝም። የኔ የምለው እምነት ሊኖረኝ ይገባል። መምሪ በሻህ ውረድ በልጆቹ ተጠይቀው ያልመለሱት ይህንን ነበር።

ሁለተኛው ጥያቄ -አለ ግሩም በመቀጠል። ለማመን መረዳት አስፈላጊ አይሆንም፤ ሲያያዝ የመጣውንና ከወላጆች በውርስ የተገኘውን ሃይማኖታዊ ሥነ ሥርዓት እንደ እምነት በመቁጠር ለእርሱው

ታማኝ ሆኖ መኖር ይገባል የሚባል ከሆነ ማን ማንን ሊሰብክ ይችላል? ሁሉም በውርስ የተቀበለው ሃይማኖታዊ ሥነ ሥርዓት አለውና።

-አባባ! በአቡነ ሰላማ ዘመን ነባር ሃይማኖታቸውን በመተው መጫ የነበረውን ክርስትና የተቀበሉትን፤ ወይስ በልምድ የተቀበሉትን የዘር ሃይማኖታቸውን ለመተው ፈቃደኞች ያልነበሩትን ሰዎች ይደግፋሉ? አይሁድ ስለሃይማኖታቸው ቀናተኞች በመሆናቸው ክርስቶስንና ትምህርቱን ተቃወሙ። በልዩ ልዩ አምልኮ ተይዘው የነበሩትም በውርስ ለተላለፈላቸው ሃይማኖታዊ ሥነ ሥርዓት ታማኝ መሆንን ወደው ወንጌልን አልተቀበሉም። ሊመሰገኑ ይገባቸዋልን?

ሦስተኛው የኔ ጥያቄ -አለ ግሩም ንግግሩን በማራዘም። -ክርስቲያን ነኝ ባዩም፤ አይሁዳዊውም፤ ሌላ-ሌላውም ሃይማኖቱን ያልተቀበለለትን ወይም ስለሃይማኖቱ እንዲያስረዳው የጠየቀውን፤ ወይም የተከራከረውን ሰው ማሳደድ፤ መደብደብ፤ መግደል ንብረቱን መዝረፍ፤ የቀበረውን አስከሬን ከተቀበረበት አውጥቶ ለአውሬ መስጠት ... ይገባዋልን? ይህን ማድረግ ላንድ ሃይማኖት ትክክለኛነት መለኪያ ነውን? የሃይማኖት መሥራቾች ተከታዮቻቸው እንዲህ እንዲሠሩ ደንግገዋልን? ለኔ እንደሚመስለኝ በሃይማኖት የማይመሳሰሏቸውን የሚያሳድዱና ሲሰብኩት ባልተቀበላቸው ሰው ላይ ጥቃት የሚያደርሱ የሃይማኖት ክፍሎች ሁሉ በሃይማኖታቸው ትክክለኛነት የማይተማመኑና በትምህርተ ሃይማኖታቸው የሚያፍሩ ሰዎች ይመስሉኛል። እርስዎስ አባባ? አለና ግሩም ንግግሩን ጨረሰ።

በልጆቻቸው ጥያቄ አለቃ ነቅዕ ጥበብ ወዳልጠበቁት ተመስጦ ጠልቀዋል። ልጆቻቸው ነገረ ሃይማኖትን ይህን ያህል የመመራመር ፍላጎትም ብቃትም ይኖረዋል ብለው አስበውም አያውቁ ፍሮአል። አለቃ ብቻ አልነበሩም የተደነቁት፤ አንተነህና ልዕልትም እጅግ አስገርሟቸዋል፤ መልሱ ምን ሊሆን ይችላልን እያሰላሰሉ፤ እየጓጉም በሐሳብ ካንዱ ጥያቄ ወደሦስተኛው፤ እንደገናም ከሁለተኛው ወደአንደኛው በመዝለል ይመለሱ ነበር።

ወይዘሮ ትደነቂያለሽም ሥራቸውን በመከወን ላይ እያሉ፤ አንዳንድ ጊዜ እንደሚያደርጉት፤ ሲያልፉ፤ ሲያገድሙ ጀርዎቻቸውን ወደባላቸውና ወደልጆቻቸው ንግግር ጣል አድርገው ነበር። ከንግግሩ አብዛኛው አላመለጣቸውም። ታዲያ በመጀመሪያ ልጆቻቸው ከሃዲ የሆነ መሰላቸውና በልባቸውም በአፋቸውም ረገሙት። ይበልጡን እያዳመጡ ሲሔዱ ግን የልጆቻቸው ንግግር ፍሬ ሐሳብ እንደፍላጻ ሆኖ ልብ-ልባቸውን ወጋጋቸው። አለቃ የሚመልሱትንም ሲጠባበቁ ነበር።

አለቃ ነቅዕ-ጥበብ የምሩ። -እእ-እእ-እእ- በማለት ጉሮሮአቸውን አጣሩ። እግረ መንገዳቸውንም ልጆቻቸውን ከተመሰጠ ሰመመን በመቀስቀስ በድምፃቸው አነቋቸው። እእ-እእ-እእ- ጥያቄዎቹ በቀላሉ የሚመለሱ አይደሉም። እግዚአብሔር ቢፈቅድ፤ ነገ ወይም ተነገ ወዲያ -ከእግዚአብሔር

ቃልና ከመንፈስ ቅዱስ የጥያቄዎቹን መልሶች እናደምጣለን። -አሉ። ወዲያውም የዕለቱን ትምህርታዊ ውይይት በጸሎት ዘጉ። መልሳቸው ምን መስል ይሆን?

ጸሎት

ከናሁ ሠናይ

ጌታ ሆይ እንጸልይ ዘንድ አስተምረን።
ሉቃስ 11:1።

ከክርስቲና ሕይወታችን አብዛኛው ክፍል የሚያዘው በጸሎት እንደሆነ የታወቀ ነው። ያለመታከት መጸለይ እንዲገባን የእግዚአብሔር ቃል ይመከረናልና። ሉቃስ 18:1-7።

ኑሮአችን በጥያቄና በችግር የተሞላ ስለሆነና ሁልጊዜ የምንቀበለው ስለሚበዛ ያለጸሎት ልንኖር አንችልም። ትንሽ ልጅ ሲርበው ቀርሱን፤ ምሳውን፤ እራቱን፤ ሲበርደው ልብሱን፤ መጠለያውን ይጠይቃል። ሲታመም ይቅበጠበጣል፤ ያለቅሳል። እንቅፋት ቢመታው፤ እሾህ ቢወጋው፤ የጉረቤት ልጅ ቢያጠቃው የወላጆቹን ረድኤት ይሻል። በየዕለቱ በኑሮውና በዕድገቱ ሐደት የሚያጋጥሙትን አዲስ ነገሮች ሁሉ የማወቅ ጥማቱን ለማርካት ጥያቄዎችን ይደረድራል። ትናንት ጠይቅ በተቀበለው ተጠቅሟል፤ አመስግኗልም። ሆኖም ትናንት አልፎአልና ዛሬ ለአዲስ ጥያቄ አዲስ ምላሽ ይጠብቃል። የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው ክርስቲያንም በዚህ ተመሳሳይ ምክንያት ጸሎትን ማቋረጥ አይችልም፤ አያስታጉልም።

እግዚአብሔር አባታችን እንዲሁ ከበጎ ፈቃዱ የተነሣ የሚያሻንን እንደሚሰጠን አጠራጣሪ አይደለም። የጸለይንበትን አብዝቶ፤ ያልለመነውንም አትረፍር። የሚሰጠን ከበጎ ፈቃደኝነቱና ለመስጠት ካለው ዝንባሌው የተነሣ ነው። ማቴ. 6:8:25-32። ልጆቹም የሚያሻቸውን ሁሉ እንዲጠይቁ ሰፊ የጸሎትን በር ከፍቶላቸዋል። ማቴ. 7:7-11። ሮሜ 8:15።

ጸሎት በተለያዩ ወቅቶችና ሥፍራዎች፤ በተለያዩ ምክንያቶች እንደየሁኔታው የሚቀርብ፤ ወይም በአባትና በልጅ መካከል የሚካሄድ ነጻ ውይይት ቢሆንም ስለ ውይይቱ በመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ ተሰጥቷል።

1. መቅድመ ጸሎት

ጸሎት የድርሳን ዓይነት መቅድም የለውም። ጸሎተኛው በቅድሚያ የሚያሟላቸውን ዝግጅቶች እንደ መቅድመ ጸሎት በመቀጠር ከሚያስፈልጉት ዝግጅቶች ዋና ዋናዎቹን በዚህ አቅርቦናል።

1+1 ጸሎት የሚቀርብለትን ባለሥልጣን ማወቅ።

ትክክለኛ አድራሻ ያልተጻፈበት ደብዳቤ ተቀባይ አያገኝም። የተሻለ ዕድል ከገጠመው ዘር፣ ዘር ወደላኪው ከነጉድለቱ ይመለሳል። ክርስቲያን የሚጸልየውን ጸሎት ከደረሰበት ይድረስ በማለት

ወዳልተረጋገጠ አድራሻ ሊወረውረው አይገባም። ለዓላማ በዓላማ የሚጸልይ ከሆነ ለታወቀ ሁኔታ ባለሥልጣን ጸሎቱ ቢደርስለት የደከመለት ዕቅዱ ይሠምርለታል። ታዲያ ጸሎትን የመቀበልና የመፈጸም ችሎታ ያለው ባለሥልጣን ማን ነው?

1+1-ሀ. ክርስቲያን ወደ ሞቱ ሰዎች ነፍሳትና ወደ ልዩ፣ ልዩ መናፍስት ሊጸልይ ይገባዋል?

የጸሎትን ትክክለኛ አድራሻ የማያውቁ አረማውያን ሆኖ ሲብላቸው ወደ ወላጆቻቸው፤ ወደ ዘር ግንደቻቸው መቃብር እየሔዱ በማልቀስ ችግራቸውን ያመለክታሉ። እንዳንደቹም ሲጪንቃቸው በተለምዶ የሰሟቸውን የመናፍስት ሰዎች በመጥራት ይማጠናሉ። ብልጣ-ብልጥ ሥራ ፈቶች ለጥቅማቸው የጻፏቸው ግጥሞችና ስድንባቦች፤ በቃልም የሚተርፏቸው ወጋ-ወጎች ወደ ሞቱ ሰዎች ነፍሳትና ወደ መናፍስት ለሚቀርብ ጸሎት መንሥኢ ናቸው፤ በትውልድም አእምሮ ዘላቂ ተጽእኖ አላቸው።

እንደዚህ የሚያደርጉ አረማውያን ብቻ አይደሉም። በሩቅም ሆነ በቅርብ ጊዜ ከአረማውያን ቤተ-ሰብ የመጡ ክርስቲያኖችም የባዕድ አምልኮ ዘርፍ የሆነውን ወደ ሙታን ነፍሳትና ወደ መናፍስት የመጸለይን ልምድ የወረሱ ስለሆነ ልምዱ በክርስትናቸውም ቢሆን ማልቃ እየገባ ያስቸግራቸዋል። ሆኖም ለእግዚአብሔር በወገንነት የተለዩትን ሁሉ «ወደ መናፍስትም ሆነ ወደ ሙታን ነፍሳት» እንዳይጸልዩ መለኮታዊ ቃሉ ከልክሎአቸዋል። እንዲህ ሲል ፡-

«ሚርተኛ፤ መናፍስትን የሚጠራ፤ ጠንቋይ፤ ሙታንን የሚስብ በአንተ ዘንድ አይገኝ። ይህንም የሚያደርግ ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠላ ነው።» ዘዳግም 18:9-12። በተጨማሪ ኢሳ. 8:19-20።

1+1-ለ. የሞቱ ዘመዶቻችንን ነፍሳት ብንጠራቸው ይሰሙናል? የምንጠይቃቸውንስ የመፈጸም ችሎታ አላቸውን?

ምድራዊ ተልእኮአቸውን ጨርሰው ያንቀላቱትን (የሞቱትን) ሰዎች ነፍሳት በሥጋ ሕይወት ያለ ነው እኛ ብንጠራቸው አይሰሙም፤ የምንጠይቃቸውንም ለመፈጸም አይችሉም። ሞትን ተሻግረው ወደ አፀደ ነፍስ የተዛወሩ ሰዎች በአፀደ ሥጋ ያሉ ተወላጆቻቸው ቢከብሩ ወይም ቢዋረዱ የማወቅ ወይም የማየት ችሎታ የላቸውም ይላል ቃሉ። ኢዮብ 7:9-10፤ 14:1-22።

የሞቱ ሰዎች ከፀሐይ በታች ማለት በምድር በሚሠራው ነገር ዕድል ፈንታ የላቸውም። ሲሞቱ በአፀደ ሥጋ ያለውን ሰው የማፍቀርና የመጥቀም፤ ወይም የመጥላትና የመጉዳት ችሎታን አጥተዋል። መክ. 9:4-6።

1፡1-ሐ. መናፍስትንም እንዳንጠራ ከተከለከለን መናፍስት በምን ሁኔታ ወደ ሰው ይመጣሉ?

በመናፍስትነት የምናውቃቸው መላእክት ናቸው። ዕብ. 1፡7፡13-14። ዐመፅን የሠራ ሰይጣንና ተከታዮቹ ከማኅበረ መላእክት እንዲለዩና ክብራቸውን እንዲያጡ ተደርገዋል። ሆኖም መናፍስት ናቸው። ራእይ 13፡9። ይሁዳ 6።

የወደቁትንም ሆነ ያልወደቁትን መናፍስት (መላእክት) እንድንጠራ አለመፈቀዱን ከኦሪት ዘዳ. 18፡9-12 አንብበናል። ሰው በጸሎት አምላኩን ብቻ እንዲጠራ መታዘዙ እንደሆነ ከቃሉ እንረዳለን። ጸሎትን የማድመጥና ችሎታ ያለው እግዚአብሔርም በተለያዩ አገልግሎት ከመደባቸው ታማኝ መላእክት (ኪሩቤል፣ ሱራፊል፣ እልፍ አእላፋት) መካከል አንዱን መልአክ ሲልከው ወደ ተላክበት ሰውና ስፍራ ይመጣል። የተላከበትንም ግዳጅ ይፈጽምና ይመለሳል። መዝ. (91)፡11-12። የሐዋ. 10፡1-33፤ 12፡5-11።

1፡1-መ. መናፍስትንና የሞቱ ሰዎችን ነፍሳት መጥራት ማሟረት ነው።

መናፍስትንና የሞቱ ዘመዶቻችንን ነፍሳት ብንጠራ ወይም ብንማጸን የባዕድ አምልኮ ዘርፍ የሆነውን ሚርት መፈጸማችን ነው። የምንጠራቸውን መናፍስት ወይም ነፍሳት በመምሰል ራሳቸውን የለወጡ ወዲያው መላእክት እንደሚቀርቡንና እንደሚያታሉን የእግዚአብሔር ቃል ይነግረናል ሳኦል ወደ ሚርተኛ ሴት ዘንድ ሔደና የሞተውን ሳሙኤልን እንድትጠራለት ጠየቃት፤ ጠራችላትም። ሳሙኤል በሰው ጥሪ አይመጣም፤ የመጣው ግን ራሱን በሳሙኤል መልክ ያቀረበ መንፈስ ነበር። ለእግዚአብሔር ብቻ ሊቀርብ የሚገባውን ሁሉ ለራሱ ማድረግ የሚወደው ሰይጣን አጋጣሚውን ይጠቀምበታል። ልብ እናድርግ በሚርተኛዋ ጥሪ የተገለጸው መንፈስ ሳሙኤል ነኝ በማለት ራሱን ሲያስተዋውቅ ሳኦል ሰንደለት። 1 ሳሙ. 28፡3-19። 2 ቆሮ. 11፡14-15።

1፡1-ሠ. ለመሆኑ የሞቱ ዘመዶቻችን ነፍሳት የት ይኖራሉ?

ከአፀደ ሥጋ ወደ እፀደ ነፍስ የተዛወሩ (የሞቱ) ሰዎች ነፍሳት በገነት ወይም በሲኦል ይቀመጣሉ፤ ይጠበቃሉም። ፍርድ እስኪሰጥ ድረስ የጻድቃን ነፍሳት በገነት ሲያርፉ፣ የጋጥአን ነፍሳት ግን በሲኦል ይጋዛሉ እንጂ እነደክላልዓዛር (የእነማርታ ወንድም) በተአምር ካልተነሡ በቀር ከሁለቱም ስፍራዎች ቢሆን አምልጠው በመውጣት በሕይወተ ሥጋ ከሚኖሩ ዘመዶቻቸው ጋር ግንኙነት መፍጠር የሚችሉ የሉም። በሕይወተ ሥጋ በነበሩበት ጊዜ ይፈጽሙት የነበረውን አስነዋሪ ተግባር ያልሞቱ ዘመዶቻቸው እንዳይሠሩ ለመምከር እንኳ እይችሉም። ሉቃስ 23፡42-43። ራእይ 6፡9-11። ሉቃስ 16፡22-30

1፡1-ረ. እንግዲያስ ጸሎት ወደማን?

ክርስቲያን እንደ መሰለው ጸሎትን በማቅረብ ለፍቶ መና እንዳይሆን፤ በመሳሳትም ወደ መናፍስትና ወደ ሙታን ዘመዶቹ ነፍሳት በመጸለይ ከሰይጣን ጋር እንዳይቈራኝ የእግዚአብሔር ፈቃድ ስለሆነ፤ ጌታችን

ኢየሱስ ክርስቶስ ትክክለኛውን የጸሎት አድራሻ አሳውቆናል።

«እናንተስ ስትጸልዩ እንደዚህ በሉ። አባታችን ሆይ!» ትክክለኛው ጸሎት የሚቀርብለት ባለሥልጣን እግዚአብሔር አባታችን ነው። ማቴ. 6፡9፤ ሉቃስ 11፡2፤ መዝ. (65)፡1-2፤ (66)፡1-4።

1፡2. የጸሎትን መላኪያ መንገድ (ምዕራግ ጸሎትን) ማወቅና መጠቀም።

እግዚአብሔርና ሰው በሁለታቸው መካከል ባለው፣ መካከለኛቸው በሆነው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ተገናኝተዋል። ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔርና ሰው በአንድ አካል የተገናኙበትና የተዋሀዱበት «አማኑኤል» ነውና። ማቴ. 1፡23። እርሱ እግዚአብሔር በመሆኑ ፍጹም አምላክ ነው። ከጋጢአትም በቀር ሁለንተናችንን ገንዘብ አድርጓልና ፍጹም ሰው ነው። 1ጢሞ. 2፡3-5።

የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና ሰው መሆን በቅዱስ እግዚአብሔርና በጋጢአተኛው የሰው ዘር መካከል የማይፈርስ ዝምድናን አስገኝተናል። አዎን! ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከእኛ ጋር በተገናኘበት ሥጋና ደሙ ስለ ጋጢአታችን ተሠዋ። ለጋጢአት ሥርየት የፈሰሰውን የአንድያ ልጁን ንጹሕ ደም የተመለከተው እግዚአብሔር አምላካችን በልጁ በኩል ለሚቀርቡት ሁሉ ጋጢአታቸውን ላለመቀጠር የዘላለም ቃል ኪዳን አቆመ። ዕብ. 9፡11-12፤ 10፡11-16፤ 7፡23-28።

ስለዚህ በጸሎት ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ የሁለታችንን ዝምድና ያስገኘውን የልጁን የኢየሱስ ክርስቶስ ስም እንጠራለን። «በአሐዱ ወልድከ»። በማለት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ብሎ ጸሎታችንን እንዲቀበልን በዚህ ታላቅና ቅዱስ ስም አምላካችንን እናማጽናለን። ዮሐ. 14፡6፤ 13፡14፤ 15፡16፤ 16፡23፤ 24። ኤፌ. 5፡19-20፤ ቆላ. 3፡17።

1፡3. ከጸሎት አካባቢ መወገድ ያለባቸውን ማስወገድ

ጸሎት ከፍጡር ለፈጣሪ፣ ከልጅ ለአባት፣ ከበታች ለበላይ የሚቀርብ ምስጋና፣ ልመና፣ ምልጃ ... መሆኑ ግልጽ ነው። ጸሎትን የመቀበል ሁነኛ ባለሥልጣን እግዚአብሔር አምላክ መሆኑን ማወቅና ጸሎትን በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም (በኩል) ማቅረብ የግንኙነት መስመሩን የተስተካከለ የጠራና የሠመረ ያደርገዋል። የሚያስፈልገው ተጨማሪ ነገር ከአካባቢው መስናክሎችን በማስወገድ ለመስመሩ ጥበቃና ጥንቃቄ ማድረግ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መስናክሎቹን በመጠቁም ስለ ማስወገጃ ዘዴዎች አጠቃቀም መመሪያ ይሰጠናል።

1፡3-1 ጸሎትን ለታይታ ማድረግ። -አንደኛ መስናክል።

ፈረሳውያን ሲወቀሱ፣ ሲገለጹ፣ በወንጌላት ውስጥ ደጋግመን እናነባለን። ለሚወቀሱበት ጉድለት ሁሉ ምንጩ ግብዝነታቸው ነበር። ግብዝነት ማለት -የሆኑትን መደበቅና ባልሆኑት መልክ መታየት፤

ያደረጉትን ትንሽ መልካም ሥራ ከመጠን በላይ ጉልቶ እንዲታይ መመከር፤ የተደረገውን ጉልህ ክፋት እንዳይታወቅ ወይም አንሶ እንዲታይ ማለባበስ፤ ወዘተርፈ ... ተብሎ ሊተረጎም ይችላል።

መንገደኞች በብዛት በሚተላለፉባቸው እውራ መንገዶችና አደባባዮች፤ በምክራቦችም ከፍተኛ ስፍራዎች በመቆም መጸለይ የፈረሳውያን ወግ ነበር። ዓላማቸው በሰዎች ለመታየት፤ እንዴት ያሉ ጸሎተኞች ናቸው ለመባልና ለመከበር ሲሆን፤ በጸሎታችሁ አስቡን ከሚሉ ሰዎችም ጥቅምን (የአትርሱኝ ስጦታን) መፈለግ ሌላው የጸሎታቸው ዓላማ ነበር። ማቴ. 23፡14።

የፈረሳውያን ጸሎት እውቅ አድራሻ አምላክ አልነበረም፤ ሰው እንጂ። ሥርዓትና ወግ እንጂ። እንዳለሙት እንደ መሻታቸው ከሰዎች ከበሬታን፤ ተደናቂነትንና ጥቅምን ከመቀበል በስተቀር ከአምላክ የሚሰጣቸው ምንም የለም። «እውነት አላችኋለሁ ጥጋቸውን ተቀብለዋል።» ማቴ. 6፡5።

የእንቅፋቱ ማስወገጃ ዘዴ «አንተ ግን ስትጸለይ ወደ እልፍኝህ ግባ፤ መዝጊያህንም ዝጋና በስውር ለሚያይ አባትህ ጸልይ። በስውር የሚያይ አባትህም በግልጽ ይሰጥሃል።» (የጸሎትህን መልስ)። ማቴ. 6፡6።

1፡3፡2 እንደ አረማውያን ነገር ማብዛት

ሁለተኛ መስናክል አረማውያን እንደ ፈረሳውያን እግዚአብሔርን ብቻ አያመልኩም። ቅዱሳት መጻሕፍትንም አያውቁም። ለአረማውያን የእውነተኛ አምላክ መኖር በሕሊናቸው እርግጠኛ ሆኖ ይሰማቸዋል። ዳሩ ግን በፍጥረቱ የሚታወቀውን በሕሊናቸውም የተረጋገጠላቸውን ፈጣሪ ብቻ ማምለክ ሲገባቸው፤ የፈጣሪን ክብር ለፍጥረት በማጋራት የሕሊናቸውን ምሪት ይቃወማሉ። ሮሜ 1፡20-25። የፈጣሪን ፍጥረትና የራሳቸውንም የፈጠራ ውጤቶች (ምርቶች) የፈጣሪ ተጨማሪ በማድረግ ያመልካሉ። መዝ. (115)፡4-9።

እንዲህ ያለውን ልማድ ከአረማውያን የወረሱትን ሕዝብ እስራኤል አንድ ጊዜ ኤልያስ አንዲህ አላቸው -እግዚአብሔርንና በዓልን በአንድነት በማምለክ እስከ መቼ ድረስ ትበድላላችሁ፤ ወይ እግዚአብሔርን ብቻ፤ ወይ በዓልን ብቻ አምልኩ። 1 ነገ. 18፡20-21።

አረማውያን አማልክቶቻቸው በቃላት ብዛት የሚሰሟቸው እየመሰላቸው በሚጣፍጡ ተደጋጋሚ ቃላት የጸሎት ድርሳኖችን ከምሁራኖቻቸው ያጠናሉ። የሚያሳዝን፤ የሚማርክ፤ ልብን የሚያራራ የሚመስል ቃል በጸሎቱ ውስጥ ሲኖር ተደጋግሞ (3-7-12-49-72-150 ... ጊዜ) ይጸለያል። ድግምቱም ለረጅም ጊዜ እንዲቀጥል ይደረጋል። አባባሉን በይበልጥ ለመረዳት 1 ነገ. 18፡18-35ን ማንበብ ይቻላል። በበዓል ነቢያት ከነግህ እስከ ሠርክ ጣታቸውን በሚያባብል ቃልና ውዝዋዜ ሲጸልዩ እንደ ዋሉና መልስ ግን እንዳላገኙ ምንባቡ ያስረዳል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአረማውያንን ሥርዓተ ጸሎት ሲነቅፈው -የመናገር ብዛት- ከንቱ ድግምት ብሎታል። ማቴ. 6፡7።

የመስናክሉ ማስወገጃ ዘዴ፤ ሰማያዊ አባትህ የሚያስፈልግህን ያውቃልና፤ ነገር አታብዛ፤ ከንቱ ድግምት አታነብንብ። ማቴ. 6፡8። ሳይታክቱ መጸለይ ሁልጊዜ በየቀኑ መጸለይን እንጂ የነገር ማብዛት ወይም መዘብዘብ ማለት አይደለምና። ሉቃስ 18፡1-8።

ድግምት ማለት የራስን ጉዳይ ለመግለጽ ከልብ ያልወጣ፤ ነገር ግን የተጠና የጸሎት ድርሰትን ማነብነብ፤ እንዲያው በልማድ ከናፍርንና ምላሽን ማንቀሳቀስ (ጅምናስቲክ ማሠራት) ነው። እስኪ የበዓልን ነቢያትና የእግዚአብሔርን ነቢይ የኤልያስን ሁኔታ እናስታውስ። የበዓል ነቢያት ከነግህ እስከ ሠርክ በከንቱ ሲደግሙ ከዋሉ በኋላ ኤልያስ ቦታውን ተረከበና በተራው ጸለየ። ጸሎቱ ከሁለትና ሦስት ዐረፍተ ነገሮች የበለጠ አልያዘም። ነገር ግን በከንቱ የተደገመ ንባብ አልነበረም፤ ለእግዚአብሔር እውነተኛ ፍቅር ካለው ልብ ተጨምቀው በወጡ ቃላት የተገነባ ጸሎት ነበር። ስለሆነም ወዲያውኑ ከእግዚአብሔር መልስ ተሰጠው። 1 ነገ. 18፡36-39።

1፡4. በጸሎት መክፈቻዎች መጠቀም።

የጸሎት እልፍኝ ልጅ ከአባቱ ጋር ለውይይት የሚገባበት ምስጢራዊ መገናኛ ነው። ወደዚህ እልፍኝ በመንፈስ መግባት ያስፈልጋል የጸሎት ማድረስ ሥርዓት የሚከናወነው በመንፈስ ነውና። ኤፌ. 6፡18። ይሁዳ 20-21።

በመንፈስ ወደ ጸሎት እልፍኝ ለመግባት ሁለት የቁልፍ መክፈቻዎችን መጠቀም ግዴታ ነው።

1፡4፡1 አንደኛው መክፈቻ እምነት ነው። ጸሎታችንን የሚያዳምጥ፤ መልስም የሚሰጠን አምላክ እንዳለን ልናምን ይገባል። ስለሆነም ገና ከጸሎት እልፍኞችን ስንወጣ የጸለይንበትን ሁሉ እንደተቀበልን እርግጠኞች መሆን አለብን። ዕብ. 11፡6፤ ማር. 11፡22-24፤ ያዕ. 1፡7፡8።

1፡4፡2 ሁለተኛው መክፈቻ ይቅርታ ነው። የምስጋና መሥዋዕት፤ ወይም የጋጢአት ኑዛዜ፤ ወይም ምልጃ የማቅረብ ፍላጎት ቢኖረን ይህን ከመፈጸማችን በፊት ከበደልነው ሰው ጋር መታረቅን አንርሳ። በደለን በማለት የተቀየምነው ቢኖርም ይቅርታ ልናደርግለት ይገባል። በዝንጋታ ይህን ሳናደርግ ቆይተን ከሆነና ጸሎት ለማድረስ ስንዘጋጅ፤ ወይም በማድረስ ላይ እያለን ይቅር ያልተባልንበትም ሆነ ይቅር ያላልንበት በደል መኖሩ ትዝ ካለን፤ ጸሎቱን ማቋረጥና ሁኔታዎችን ማስተካከል፤ ከዚያ በኋላ ጸሎቱን መቀጠል እንደሚገባን ጌታችን አስተምሮናል። ማቴ. 5፡23-24፤ ማር. 11፡25-26።

በእነዚህ በሁለት መክፈቻዎች የጸሎት እልፍኞችን በር ሳንከፍት፤ እኛና እግዚአብሔር በአንድ መንፈስ ወደምንገናኝበት መገናኛ ለመግባት መመከር ግምብ በመግፋት በከንቱ እንደ መድከም ይቈጠራል።

1፡5. የቀድሞ ሰዎችን ጸሎት መድገም እንደ ጸሎት ይቈጠራልን?

ሞገስና ተካልኝ በአንድ መሥሪያ ቤት አብረው ይሠሩ ነበር። ሞገስ የአካባቢው አየር ስላልተሰማግው

በሐኪም ወደ ተመረጠለት ክፍለ ሀገር ተዛውሮ እዚያ በነበረው የመሥሪያ ቤቱ ቅርንጫፍ ውስጥ ለመሥራት እንዲፈቀድለት አመለከተ። ጥያቄው በማሰረጃ የተደገፈ ሆኖ ተገኘና፤ በቅርንጫፍ መሥሪያ ቤቱም ለሞገስ ችሎታና ደረጃ የሚመጥን ክፍት የሥራ መደብ መኖሩ ተረጋገጠና ዝውውሩ ተፈቀደለት።

ተካልኝም ከሞገስ ቀጥሎ በሚገኝ የሥራ ደረጃ ላይ ነበረ። የተለቀቀው የሥራ መደብ ይሰጠው ዘንድ እንዲጠይቅ ሞገስ ተካልኝን መከረው። ተካልኝም እንደተመከረው ለመፈጸም ወሰነ።

በቃላት አመራረጥና አገባብ በሐረጎችና በዐረፍተ ነገሮች አሰካካ የተዋጣለትን የሞገስን ማመልከቻ ደጋግሞ አነበበው፤ ንባቡ ለጆሮውም ለአንደበቱም ጣፈጠው። አንድ ቀን ጧት የዋሁ ተካልኝ ጠደ መሥሪያ ቤቱ ባለሥልጣን ቀረበና ገልብጦ የያዘውንና ደጋግሞ በማንበብ በቃሉ ያጠናውን የሞገስን ማመልከቻ አነበበላቸው። ምን ተብሎ ይሆን?

የሰዎች መሻት የተለያየ ነው፤ እንደየችግራቸውና እንደየመሻታቸው መጸለይ ይገባቸዋል።

«ምን እንድሰጥህ ትፈልጋለህ?» 1ነገ. 3፥5።

«የልቡን መሻት ሰጠኸው» መዝ. (21)፥2

«አንዳች ብንለምን ይሰማናል» 1ዮሐ. 5፥14።

ሆኖም የአባቶች ጸሎትና የጸሎት ታሪክ ለጸሎት አካላት አወቃቀር ከፍተኛ ልምምድና ጥንካሬን እንደሚሰጠን አይጠረጠርም።

1፥6. ለጸሎት የተለየ ሥፍራንና ጊዜን መወሰን ይገባልን?

እግዚአብሔር መንፈስ ስለ ሆነ ምንጊዜም በየትም ሥፍራ ወደ እርሱ የሚጮኹትን ሁሉ ለማዳመጥ ዝግጁ በመሆኑ ለጸሎት ጊዜንና ሥፍራን መለየት አያስፈልግም። ዮሐ. 4፥20-24። መዝ(24)፥1። ኤር. 23፥23-24። እንዲህም የምንለው ስለ እስራኤል ዘመንፈስ (ለክርስቲያን) ነው። ስለ እስራኤል ዘሥጋ ከሆነማ ወደ ኢየሩሳሌም መሔድ፤ በዚያ መናዘዝ፤ በዚያ የኃጢአትና የምስጋና መሥዋዕት ማቅረብ እንዲገባቸው ተጽፎ የለምን? ዘዳግም 12፥1-18።

ለአንዳንዶች ሰዎች የእስራኤል ቤተ መቅደስና ቤተ ክርስቲያን ልዩነት የሌላቸው ይመስላቸዋል፤ አንድ የሚያደርጋቸው መሠረታዊ ነጥብ ግን ፈጽሞ የለም።

በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ሁለትና ከዚያም በላይ የሆኑ ክርስቲያኖች በተሰበሰቡበት ሥፍራ ቤተ ክርስቲያን ሊኖር ይችላል። እንዲሁም ቤተ ክርስቲያን የክርስቲያን ኅብረት ወይም ጉባኤ ነው ሲባል ቦታንና ሕንጻን አያመለክትም።

በዚሁ መሠረት የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች ለጸሎት ለአምልኮትና ቃሉን ለማጥናት ይሰበሰቡ የነበረው ቦታን ሳይመርጡ ነበር። ለፖ ነሌ ኤጲስ ቆጶላትና ዲያቆናት የነበሯት ረረ ጽላቱ ቤተ

ክርስቲያን ምእመናን በወንዝ ጳር አምልኮአቸውን ይፈጽሙ ነበር። ፊል. 1፥1፤ ዮሐዋ. 16፥11-13። ሌሎችም አብያተ ክርስቲያናት በሰዎች መኖሪያ ቤቶች ውስጥ ተቋቁመው ነበር። ሮሜ. 16፥5፤ 1 ቆሮ. 16፥19፤ ፊልሞና 2።

የእስራኤል ቤተ መቅደስ በነበረበት በኢየሩሳሌም እንኳ ቤተ ክርስቲያን ተቋቁሞ ነበር። ዮሐዋ. 15፥4።

ጌታ ሆይ! ስንጠፋ አይገድህምን? እስከ ግለት ድረስ የጸሎት መብት ስለ ሰጠኸን ተመስገን!! አንዳች ለሌለን ምስኪኖች፤ አንዳች መልካም ነገር መሥራት ለተሳነን ደካሞች፤ ባለብንው፤ በተናገርነው፤ በሠራነውም በደል ለተቈጠረብን ኃጢአተኞች እንድንጸልይ ባታስተምረን ኖሮ በተሰፋ መቀረጥ ረግረግ ውስጥ የተጣልንና የተረሳን በሆንን ነበር።

ደቀጥላል።

ሰላም

በምድር

ለሁሉም

መጽሐፈ ዕዝራ ካልእ

(በዘመናዊ ቅጽ)

ም. 1÷3-4:- በሞሪያ ተራራ በጽዮን አምባ ላይ ንጉሥ ሰሎሞን ባሠራው ቤተ መቅደስ ውስጥ «የእግዚአብሔር ሕግ ማደሪያ ታቦተ ጽዮን» በይሁዳ ንጉሥ በኢዮስያስ ዘመን እንደነበረች ይናገራል። በአገላለጹ ከዚህ መዋዕል ካልእ 35÷3 ጋር ይስማማል። ጊዜው የኢዮስያስ 18ኛ የግዛት ዓመት ስለሆነ (2ኛ ዜና 35÷19) ሰሎሞን ከሞተ 359 ዓመት አልፎአል ማለት ነው።

ም. 1÷54-55:- ከላዳውያን የእግዚአብሔርን ማደሪያ ታቦት ማርከው ወደ ባቢሎን እንደወሰዱ ይናገራል ትረካው ግን :-

1. ታቦተ ጽዮን በሰሎሞን ዘመን ተሰርቃ ተወስዳ ነበር ባዮችን የሚደግፍ ሆኖ አልተገኘም። መሰረቋን ማወቅ ያልቻለ እንደ ዕዝራ ሱቱኤል ያለ ሰው ነው ካልተባለ በስተቀር። ዕዝራ ሱቱኤል 9÷21-22።

2. የተረፈ ኤርምያስ ጸሐፊ ቤተ መቅደሱ በውስጡ ካለው ዕቃ ጋር ተሰወረ በሚለው ሐሳብ አልተስማማም። ተረፈ ኤር. 8÷13

ም. 3÷4-24፤ 4÷1-13:- ዘሩባቤል ከንጉሥ ዳርዮስ ጋሻ ጥግሬዎች አንዱ እንደነበረ ያስረዳል። ከሁለት ጓደኞቹ ይልቅ አዋቂ ያሰኘውን የጥበብ ነገር ለንጉሥ ዳርዮስ ተንትኖ በመናገሩ ንጉሡ ደስ እንደተሰኘበት ይተርካል። ቀጥሎም ዘሩባቤልና ጓደኞቹ ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ በናቡከደነፆር ጊዜ የተቃጠለውን ቤተ መቅደስ እንዲሠሩ ንጉሥ ዳርዮስ የፈቀደላቸው መሆኑን ያብራራል። ዘሩባቤልም ምርኮኞቹን አይሁድ ይዞ በመመለስ የቤተ መቅደሱን ሥራ እንደጀመረ ይተርካልናል፤ የጅምሩ ቤተ መቅደስ ሥራም በቂርስ ዘመን እንዲቋረጥ መደረጉንና እስከ ዳርዮስ ሁለተኛ ዓመት ድረስ ሥራው መተንጉሉን ከም. 4÷13 እስከ ም5÷73 አክሎ ያስነበበናል።

የዕዝራ ካልእ ትረካ ከ2ኛ ዜና መዋዕል ቀጥሎ የሚገኘውን የመጽሐፍ ቅዱሱን መጽሐፈ ዕዝራና የዓለምን ታሪክ ይቃረናል።

1. በናቡከደነፆር የፈረሰው ቤተ መቅደስ እንደገና እንዲሠራ የፈቀደው አስቀድሞ ትንቢት የተነገረለት የባቢሎንን መንግሥት ያፈረሰው ፋርሳዊው ቂርስ ነውና። 2ኛ ዜና 36÷22-23፤ ዕዝ. 1÷1-4፤ ኢሳ. 44÷24-28። ዕዝራ ካልእ በም. 2÷1-14 እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ዕዝራ የተረከውንም አፍርሶታል።

2. የባቢሎኑን ብልጣር ያስወገደው ፋርሳዊ ቂርስ በፈቀደው መሠረት ብዙ አይሁድን አሰባስቦ ወደ ኢየሩሳሌም የተጓዘው የመጀመሪያው ቡድን መሪዎች እነ ዘሩባቤል እንደነበሩ የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፈ ዕዝራ ሊተርክ። (ዕዝ. 2÷1-70)

እነ ዘሩባቤል ኢየሩሳሌም ከደረሱ በኋላ በሁለተኛው ዓመት የቤተ መቅደሱን ሥራ እንደጀመሩ ሲገልጽ። (ዕዝ. 3÷8-13)

የይሁዳ ጠላቶች ሥራውን ለማሰናከል በቂርስ፣ በተከታዩም በዳርዮስ ዘመን እየታገሏቸው ከቆዩ በኋላ ቀጥሎ ለነገሠው ለአርጤክስስ ደብዳቤ በመጻፍ የቤተ መቅደሱ ሥራ እንዲቋረጥ ማድረጋቸውን ሲያስረዳ፤ (ዕዝ. 4÷1-24)

ከአርጤክስስ ቀጥሎ በነገሠው በሚዶናዊው ዳርዮስ ዘመን እነዘሩባቤል ሥራውን በመቀጠልና በማጠናቀቅ የቅዳሴ ቤቱን ሥርዓት ማድረጋቸውን ሲናገር፤ ዕዝራ 5÷1-5፤ 6÷15-18

ከዳርዮስ ቀጥሎ በዙፋኑ የተተካው አንታርክሲስ (አርጤክስስ) በነገሠ በሰባተኛው ዓመት ዕዝራ ሁለተኛውን ቡድን ይዞ ወደ ኢየሩሳሌም እንደደረሰ በታሪክ ሲያስከትል፤ (ዕዝራ 7÷1-9)።

በአንታርክሲስ 20ኛ ዓመተ መንግሥት 3ኛው ቡድን በእነ ነህምያ መሪነት ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም እንደ ተጓዙ፤ (ነህ. 2÷1-12) ከምርኮ የተመለሱትንም ሁሉ በማስተባበር የኢየሩሳሌም ቅጥር እንደታደሰ (ነህ. 2÷17፤ 6÷15፤ 12÷27) በማስከተል ታሪኩን ሲደመድም፤

ቀናናዊው መጽሐፈ ዕዝራ ካልእ ግን የመጽሐፍ ቅዱሱን ዕዝራ የታሪክ ሕንፃ እየናደ ከካልእ መጽሐፍነት የማይጠበቅ ያልነበረ የታሪክ ምስልን ሊተካ ይሞክራል።

«ካልእ» የተባሉትን መጽሐፈ ሳሙኤልን፣ መጽሐፈ ነገሥትን፣ መጽሐፈ ዜና መዋዕልን መላእክትን ብናነባቸው የቀዳማዊውን መጽሐፍ ታሪክ ሲያፈርሱ አናገኛቸውም። የመጀመሪያው ከቆመበት በመነሣት ይቀጥላሉ እንጂ። ይህም ይዞታቸው የቀዳማዊና ካልእነትን (1ኛና 2ኛነትን) ደረጃና መብት፤ ሕጋዊነትንና ትክክለኛነትን ለመጻሕፍቶቹ ይጠብቅላቸዋል። በመጽሐፈ ዕዝራ ካልእ ግን ይህ አይታይም።

ም. 7÷3 :- በሐጊና በዘካርያስ የትንቢት ቅስቀሳ የተለየ «ቤተ ክርስቲያን» መሠራቱን ይተርካል። በዘመን ብሉይ ኪዳን ቤተ መቅደስ እንጂ ቤተ ክርስቲያን አልነበረም የተርጓሚ፣ የጻፊ፣ የአታሚ ስሕተት ይሆን? ወይስ ቤተ መቅደስና ቤቱ ክርስቲያን አንድ ናቸው ለማለት ይሆን?